

SPRAWOZDANIE VII

(XXIV.)

DYREKCJI

PAŃSTWOWEGO GIMNAZJUM IV.

IM. H. SIENKIEWICZA

W KRAKOWIE

ZA ROK SZKOLNY

1924/1925.

TREŚĆ:

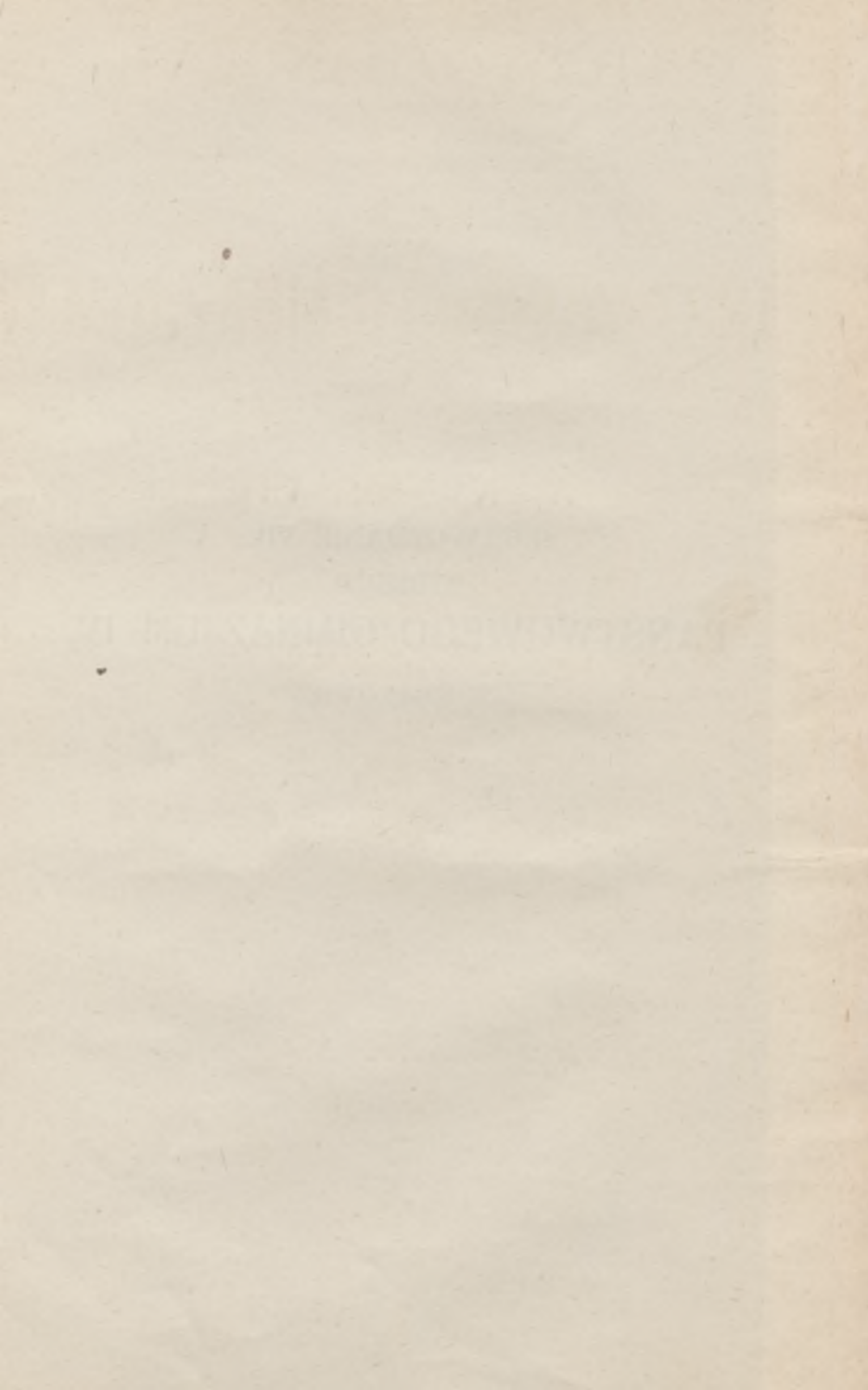
1. Dr. Jan Momot: Znaczenie Komitetów Rodzicielskich.
2. Część urzędowa — przez dyrektora.

W KRAKOWIE — 1925.

NAKŁADEM KOMITETU RODZIELSKIEGO.

SPRAWOZDANIE VII.
DYREKCJI
PAŃSTWOWEGO GIMNAZJUM IV.
W KRAKOWIE.

SPRAWOZDANIE VII

(XXIV.)

DYREKCJI

PAŃSTWOWEGO GIMNAZJUM IV.

IM. H. SIENKIEWICZA

W KRAKOWIE

ZA ROK SZKOLNY

1924/1925.

Biblioteka Jagiellońska

1003046762

TREŚĆ:

1. Dr. Jan Momot: Znaczenie Komitetów Rodzicielskich.
2. Część urzędowa — przez dyrektora.

W KRAKOWIE — 1925.

NAKŁADEM KOMITETU RODZICIELSKIEGO.

100130

24[?] (1929/25)

CZCIONKAMI DRUKARNI „GŁOSU NARODU” W KRAKOWIE.

Stary sasiob
Progn skisno

ZADANIA KOMITETU RODZICIELSKIEGO.

Harmonijna współpraca domu i szkoły nad wielkiem dziełem wychowania młodzieży jest jednym z kardynalnych postulatów pedagogiki.

Świadomość tego należy nie tylko do elementarnych podstaw przygotowania pedagoga-fachowca, ale zdobywa sobie bezsporną rację bytu wśród najszerszych warstw społecznych.

Znamiennym wyrazem tego są coraz liczniejsze związki społeczne, których celem jest brać czynny udział w tej doniosłej funkcji społecznej, jaką jest wychowanie młodzieży, ta ustawiczna odnowa organizmu społecznego.

W powodzi tych różnych towarzystw i czynników opieki nad młodzieżą najważniejsza rola przypada zawsze najbliższemu i najnaturalniejszemu wychowawcy, a mianowicie rodzinie. Ta bowiem rozporządza najpotężniejszym środkiem wychowawczym, jakim jest wrodzona miłość dziecka do rodziców, a rodziców do dziecka. Na tej wzajemnej miłości powstają tak trwałe podwaliny wychowania, że wszelkie wpływy postronne stają się najczęściej bezsilne, a co najwyżej o całkiem przelotnem wrażeniu i skutkach.

Z faktem tym musi się dobrze liczyć szkoła, o ile w myśl współczesnych haseł ma i chce być przybytkiem wychowawczym, a nie tresury. Najlepsze jej poczynania, najwznioślejsze zamierzenia spalą niezawodnie na panewce, o ile nie potrafi znaleźć drogi do serc swoich wychowanków. Droga zaś ta prowadzi tylko przez najbliższą i najdroższą uczniowi jego rodzinę.

Szkoła prywatna, opierająca z reguły cały swój byt na zaufaniu rodziców i nieustannem ich współdziałaniu, jest w tym względzie w daleko szczęśliwszem położeniu niż szkoła rządowa. O ile ta pierwsza może z łatwością wcielać nowe idee wychowawcze w swoje życie, a temsamem stać się źródłem postępu w pracy wychowawczej, to szkoła rządowa musi zwykle najpierw zdobywać niezbędne do swego zadania zaufanie i współpracę domu. Stopień zaś, do jakiego udaje się jej dopiąć tego, jest najczęściej niezawodnym wskaźnikiem wyników jej pracy wychowawczej.

Stosunek szkoły i domu stanowił zawsze najaktualniejszy problem wychowawczy, bo od jego jakości zależało oddziaływanie szkoły na powierzona jej młodzież. Z tego powodu podejmowano różne próby, zmierzające do tego, aby jak najszersze koła rodziców wciągnąć w orbitę usiłowań szkoły, bo to tylko dawało rękojmię pozytywnych wyników tych usiłowań.

Jedną z bardzo udatnych prób w tym kierunku okazują się już dzisiaj, a więc po dwóch zaledwie latach istnienia tak zwane Komitety Rodzicielskie.

Powołało je do życia Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego, wydając odnośny regulamin, obejmujący wytyczne i zasady szczegółowe działalności Szkolnych Komitetów Rodzicielskich.

Pierwotnie każdy zakład średni, a więc każde gimnazjum i seminarjum nauczycielskie miały zorganizować u siebie Komitet Rodzicielski. W miejscowościach, w których jest więcej zakładów średnich, poszczególne Komitety Rodzicielskie miały wyłonić ze siebie jeden Komitet Ogólny, a emanacją Komitetów Ogólnych miał być Ogólny Komitet Okręgowy przy Kuratorjum.

Później akcja ta objęła i szkoły powszechne tak, że w rezultacie Komitet Okręgowy reprezentował wszystkie szkoły w okręgu i jako taki odbył już nawet jeden walny zjazd celem omówienia najaktualniejszych zagadnień szkolnictwa w okręgu i ustalenia zakresu i kompetencji swojej działalności. Okazało się, że nader szczęśliwe to pociągnięcie Kuratorjum padło na bardzo podatny, a nawet częściowo już przygotowany grunt.

Z upadkiem bowiem kordonów zabórnych musiał zmienić się zasadniczo stosunek domu do szkoły rządowej. Usprawiedli-

wione wrogie stanowisko, a conajmniej uzasadniona rezerwa wobec wrogiej polityki szkolnej zaborców znikły siłą faktu po odzyskaniu niepodległości politycznej. Tradycyjna niechęć do szkoły, uważanej dawniej za malum necessarium dla zdobycia patentu, ustępuje stale na rzecz właściwego zrozumienia zadania i posłannictwa szkoły.

W tak zmienionej atmosferze apel Kuratorjum do zorganizowania Komitetów Rodzicielskich znalazł żywe echo wśród najszerszych kół społecznych.

Rodzice bowiem nie chcieli, nie mogli pozostać biernymi widzami, kiedy w ich oczach na gruzach trzech różnych systemów szkolnych odziedziczonych po zaborcach dźwigał się nowy gmach szkoły polskiej. Wszyscy zdawali sobie jasno sprawę z tego, że każde fałszywe pociągnięcie przy panującym ogólnie zapale reformatorskim może w nieobliczalnych swych skutkach zaciążyć na dłuższą metę nad naszą szkołą. Przezorna czujność była wskazaną z różnych względów. Niepodobna przecież zapominać, że cała ta doniosła praca przypadła na czas, kiedy wiele urzędzeń i poglądów wychowawczych ulegało zasadniczemu przewartościowaniu i przegrupowaniu, jako jeden z objawów wojny światowej, która i na tę dziedzinę ustroju społecznego wywarła daleko idącą zmianę dotychczasowych pojęć.

Przyśpieszony ten ruch reformowania dawnych systemów i programów szkolnych u wielkich narodów zachodu nie mógł ominąć nowo dźwigającej się szkoły polskiej, tej tradycyjnej ostoji i przedmurza kultury zachodniej. Czynniki nasze miarodajne podjęły się nielada trudu i pracy, aby nie tylko dotrzymać godnie kroku tym nowym wymogom pedagogiki szkolnej, ale aby równocześnie zharmonizować je ze swoistymi cechami naszej umysłowości, z naszymi potrzebami i dążeniami.

W takich warunkach pojawiły się pierwsze zarysy ramowe ustroju i programów szkolnych.

Twórcy ich, pomni swojej wielkiej odpowiedzialności wobec przyszłej szkoły polskiej, a temsamem wobec przyszłości narodu akcentują wyraźnie taki, a nie inny charakter tych zarysów.

Sprawa bowiem wymagała pośpiechu, bo całe społeczeństwo domagało się niecierpliwie, aby czynniki miarodajne wypowiedziały się w sprawie ich poglądów na kierunek i treść zagadnienia szkolnego.

Trzeba więc było wypełnić tę dotkliwą lukę w ustroju społecznym, a stać się to mogło w danych warunkach tylko w sposób doraźny, odpowiadający potrzebom chwili.

Była to więc próba obliczona już a priori na bliższą tylko metę, zmierzająca raczej do wysondowania kompetentnych w tej sprawie jak najszerszych kół, wśród których nie powinno było brakować nikogo, komu dobro i przyszłość szkoły polskiej leżały naprawdę na sercu.

Próba ta nie zawiodła, stając się istotnie substratem rzeczowej i wyczerpującej dyskusji na łamach pism fachowych, jak i prasy codziennej. A chociaż wyniki tej dyskusji były czasami zbyt rozbieżne i nie zawsze szły po linii postulatów współczesnej pedagogiki, swoistych cech charakteru naszej młodzieży jak i naszych potrzeb społecznych, to w każdym razie stanowiły ważne etapy i drogowskazy do należytego ujęcia i rozwiązania naszego problemu szkolnego.

Teraz chodziło tylko o to, aby temu zdrowemu odruchowi społecznemu, tej rozproszkowanej nieco akcji, nadać jakiś bardziej sprecyzowany kierunek, a więc ująć to w jakieś normy organizacyjne.

W dążności tej na pierwszy plan wysunęła się konieczna potrzeba uzgodnienia podniesionych potrzeb i życzeń dwóch najważniejszych i najbliższych zainteresowanych czynników wychowawczych, a mianowicie domu i szkoły.

Szkoła mająca tę ambicję, aby nie stracić kontaktu z życiem, musi zawsze dostosować się do zmienności ideałów i haseł wychowawczych uwarunkowanych tem życiem.

Dom zaś nie powinien i nie może niedoceniać faktu, że chodzi o zrealizowanie nieocenionego testamentu wiekopomnej Komisji Edukacyjnej, aby ucznia sposobnym ze wszystkich miar uczynić do tego, żeby i jemu było dobrze i z nim było dobrze.

Tak szkoła, jak i dom, wychodząc z takiego założenia, poczują odrazu pewny grunt do pożądanej, a tak koniecznej harmonijnej współpracy, zdążając zaś do tegosamego celu, znajdują łatwo niezbędne wzajemne wyrozumienie stosowanych środków. Normując tę współpracę podaje Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego w regulaminie dla Komitetów Rodzicielskich cały szereg praktycznych wskazówek tej zbożnej, a tak odpowiedzialnej roli rodziców na terenie szkolnym.

Według regulaminu Kuratorium zadania Komitetu Rodzicielskiego były następujące:

a) Otaczać opieką młodzież szkolną, zwłaszcza poza szkołą, nieść jej pomoc moralną i materialną, jeśli tego warunki wymagają.

b) Pomagać szkole w dostarczaniu młodzieży środków naukowych, pomnażać zbiory szkolne, wspierać czynnie kółka samokształceniowe, biblioteki uczniowskie, zakładać antykwarnie w każdym zakładzie, organizować śniadania dla młodzieży, otoczyć opieką młodzież dojeżdżającą do Krakowa, organizować wycieczki wspólnie z Gronem nauczycielskim, zabawy ruchowe i t. p.

c) Być stałym łącznikiem między społeczeństwem a szkołą, informować szkołę o potrzebach i życzeniach społeczeństwa.

d) Współpracować z Gronem Nauczycielskim przez świadome i skuteczne uzupełnianie jego usiłowań na gruncie pozaszkolnym.

W tych czterech punktach regulaminu ujęty jest całokształt zadań Komitetu Rodzicielskiego. Nie pozostała prawie żadna dziedzina życia szkolnego, w której nie otwierałoby się wdzięczne i szerokie pole działania dla ludzi dobrej woli, a przede wszystkim świadomych swoich świętych obowiązków względem młodzieży, narodu i ojczyzny.

Rozumieją to w pierwszym rzędzie ci rodzice, którzy, pasując się z zapędami rusyfikacji czy germanizacji, nie cofali się przed żadną ofiarą, byle ratować siebie i swoich najdroższych przed wynarodowieniem.

Zabór austriacki, dając szkole polskiej względną swobodę rozwoju, pozostawił po sobie tę zgubną tradycję, że obowiązek rodziców kończył się prawie z zapisaniem dziecka do szkoły.

A chociaż sfery uświadomione dawno na szczęście zerwały z tą tradycją, to przecież sporo jeszcze potrzeba będzie wysiłku i czasu, zanim nastąpi radykalna zmiana pojęć w tym względzie.

Znaczna część społeczeństwa patrzy jeszcze na szkołę pod kątem widzenia stosunków przedwojennych i pojmuje jej rolę kategoriami przedwojennymi. Szkoła rządowa, więc rząd obowiązany zaspokoić wszelkie jej potrzeby. Nie zadają sobie najczęściej nawet trudu, aby przekonać się, czy naprawdę tak się dzieje. Rodzicom tym wystarcza najzupełniej, kiedy dziecko

przechodzi normalnie z klasy do klasy, a nie troszczą się bynajmniej w jakich warunkach spędza to dziecko najpiękniejsze lata swego życia. Skrytykują od czasu do czasu jakieś nowatorstwo w szkole tylko z tej racji, że za nich tego w szkole nie było, a potem wyczekują z utęsknieniem tej chwili, kiedy nareszcie zobaczą pożądane świadectwo dojrzałości i będą mogli raz na zawsze pożegnać się ze szkołą.

Sprawiedliwość każe przyznać, że wina takiego sposobu odnoszenia się i pojmowania szkoły leży w głównej mierze po stronie szkoły samej. Zbyt długo odgraniczała się biurokratyczną postawą od domu, a chociaż należy to już dawno do przeszłości, to tradycja utrzymuje się nadal. Wielu rodziców zachowuje bardzo sceptyczną rezerwę wobec przeprowadzonych reform systemu i programów szkolnych. Nieznaczną ilość znajdzie się takich, którzyby śledzili rozwój nowych pojęć wychowawczych i uznali temsamem konieczność tych reform. W tym względzie ma szkoła sama bardzo wielkie zaległości do odrobienia, bo jej obowiązkiem uświadomić rodziców o swoim posłannictwie, o swoich potrzebach i o postulatach współczesnej pedagogiki.

Wobec tego szkoła musi znaleźć drogę do najszerzych kół rodziców swoich wychowanków. Pomostem ku temu stały się Komitety Rodzicielskie, stanowiące pożądany łącznik między szkołą a społeczeństwem.

Historja powstania tych Komitetów była mniejwięcej wszędzie tasama.

Kuratorjum wystąpiło z gotowym już regulaminem. Dyrekcje szkolne wykonały lojalnie życzenie Władzy. Rodzice zaś... Ach czegożby to człowiek nie zrobił dla swojego dziecka! Rodzice odbyli więc, wybrali zarząd, opodatkowali się i Komitet Rodzicielski stał się ciałem. Tak postąpili z reguły rodzice, których dzieci związane są na szereg lat z losem danego zakładu.

Trudne są jednak wszelkich rzeczy początki, więc nie można przesądzać i tej osobliwej chwili, kiedy do Komitetu Rodzicielskiego zgłosi się o przyjęcie w poczet członków i taka osoba, której dobro młodzieży i jej wychowanie leży na sercu, a która niema dziecka w danym zakładzie.

Po ukonstytuowaniu się Komitetu zaczęła się praca Zarządu. Ten zaraz u progu swego działania napotkał na tak różnorodny zakres swoich zadań, że tych kilka jednostek chętnych

do pracy jest w prawdziwym kłopotcie, od czego zacząć. Następuje więc jeszcze raz skrupulatna analiza zasad szczegółowych regulaminu, a zwłaszcza zadań Komitetu.

Dwa, trzy posiedzenia pozwalają na przegląd sił, na które można liczyć w pracy i działalność nabiera właściwego rozpędu. Obojętność rodziców, którzy w mniej lub więcej nieregularnem opłacaniu swoich zobowiązań uważają swoje zadanie za skończone, wylania się we właściwej szacie i spotyka się z należną oceną ze strony zarządu. Miejsce wybranych dorywczo niektórych członków zarządu zajmują bardziej zdecydowani do współpracy ich następcy i wkrótce dochodzą wszyscy do przekonania, że wybiła godzina nowej ery w życiu szkolnem danego zakładu.

Agendy Komitetu obejmują stopniowo coraz to nową dziedzinę życia szkolnego, a w krótkim czasie staje się Komitet Rodzicielski takim organicznym składnikiem danego zakładu, że bez niego trudno pomyśleć o normalnym toku życia szkolnego.

W miarę tego zwolna, ale stale rośnie zainteresowanie się losem zakładu i powierzonej mu młodzieży także i u obojętnych dotychczas na te sprawy szerszych kół rodziców.

Młodzież zaś? Ta nie potrafi nigdy ukryć swego zadowolenia i prawdziwej wdzięczności, widząc, że ktoś bezinteresownie zbliża się do niej ze sercem.

Dwa lata istnienia Komitetów Rodzicielskich nie pozwalają co prawda na zbyt śmiałe i daleko idące horoskopy. Śledząc jednak działalność Komitetu w naszym zakładzie, wczytując się uważnie w zestawienie cyfrowe dotychczasowej jego działalności i świadczeń, można mieć tę pewność, że przy tak wydatnej pomocy moralnej i materialnej wielki testament Komisji Edukacyjnej dozna swego zrealizowania, a młodzież opuszczająca mury tego zakładu powiększy zastępy tych obywateli, którym i z którymi będzie dobrze.

Dr Jan Momot.

CZEŚĆ URZĘDOWA.

I. SKŁAD GRONA NAUCZYCIELSKIEGO

PRZY KOŃCU ROKU SZKOLNEGO.

1. Kukliński Antoni, dr. fil., dyrektor, uczył propedeutyki fil. w kl. VIIIab, tygodniowo godzin 6.
2. Czechowicz Juljusz, nauczyciel, asystent do nauki rysunków i pracy ręcznej, asystował w kl. Iab, II., III, IVab, Vab, VIb, tygodniowo godzin 24.
3. Dąbrowski Mieczysław, profesor, docent Akademii Sztuk pięknych w Krakowie, zawiadowca zbiorów rysunkowych, wychowawca kl. Ib, uczył rysunków w kl. Iab, II., III., VIa, VIIab; pracy ręcznej i kaligrafji w kl. Ib, tygodniowo godzin 23.
4. Denker Jerzy, profesor, wychowawca kl. VIb, uczył języka polskiego w kl. Iab, IVa, VIb, tygodniowo godzin 18.
5. Diurzyński Adam, profesor, wychowawca kl. IVa, uczył przyrodoznawstwa w kl. II., IVab, Vab, VIIIab, i matematyki w kl. II., tygodniowo godzin 20 + (1).
6. Ks. Friedberg Mieczysław, nauczyciel na etacie państw. gimnazjum VIII, uczył religji rz.-kat. w kl. Iab, Vb, tygodniowo godzin 6.
7. Gibas Mirosław, dr. fil., profesor — przez cały rok na urlopie.
8. Kawaler Józef, nauczyciel kontraktowy, uczył matematyki w kl. IVa, Vb, VIa, VIIb, VIIIb, tygodniowo godzin 18.
9. Koch Władysław, profesor, wychowawca kl. II, uczył języka polskiego w kl. II, VIa, VIIab, tygodniowo godzin 18.
10. Kowicki Stanisław, nauczyciel kontraktowy na etacie państw. gimnazjum VIII, uczył śpiewu w kl. Iab, II, III, VIab, tygodniowo godzin 9.

11. Kraft Kamil, dr. wszech nauk lekarskich, profesor, przez cały rok na urlopie, celem prowadzenia poradni okulistycznej dla młodzieży szkolnej.
12. Krajewski Józef, dr. fil., profesor, gospodarz kl. V b, uczył historii w kl. IV a, V b, VIII ab, i geografji w kl. IV a, tygodniowo godzin 19.
13. Kupczyński Mieczysław, profesor, opiekun orkiestry gimnazjalnej, uczył historii w kl. VII ab i geografji w kl. II, III, IV b, V b, tygodniowo godzin 19. Prócz tego pomagał dyrektorowi w czynnościach kancelaryjnych.
14. Lammel Kazimierz, nauczyciel, wychowawca kl. I a, uczył matematyki w kl. I a, VI b, fizyki w kl. VI ab, tygodniowo godzin 18.
15. Leszko Ludwik, nauczyciel, opiekun wychowania fizycznego, uczył rysunków w kl. IV ab, V ab, VI b, pracy ręcznej w kl. I a, II, III; asystował przy nauce rysunków w kl. VI a, VII ab, tygodniowo godzin 23.
16. Lupa Tadeusz, nauczyciel kontraktowy, zawiadowca zbiorów archeologicznych, uczył języka polskiego w kl. IV b, języka łacińskiego w kl. IV a, V a, tygodniowo godzin 16.
17. Łobaczewska Emilja, nauczycielka szkoły powszechnej, przydzielona do służby w p. gimnazjum IV. w Krakowie, uczyła języka francuskiego w kl. III, IV ab, V a, VIII ab, tygodniowo godzin 23.
18. X Macheta Władysław, profesor, zawiadowca polskiej biblioteki uczniów, uczył języka polskiego w kl. III, V ab, VIII ab, historii w kl. II, tygodniowo godzin 18.
19. Michoński Stefan, profesor, zawiadowca niemieckiej biblioteki uczniów, wychowawca kl. VII b, uczył języka niemieckiego w kl. II, V b, VI a, VII b, kaligrafji w kl. I a, tygodniowo godzin 20.
20. Momot Jan, dr. fil., profesor, zawiadowca zbiorów przyrodniczych i pracowni biologicznej, wychowawca kl. III, uczył przyrodoznawstwa w kl. I ab, III. i matematyki w kl. III, tygodniowo godzin 10, korzystając ze zniżki godzin z powodu wykładów na studjum pedagogicznem.
21. Niemiec Rudolf, profesor, zawiadowca biblioteki nauczycielskiej, wychowawca kl. VI a, uczył języka łacińskiego w kl. VI ab, VII b, historii w kl. III, tygodniowo godzin 19.
22. Piasecki Józef, profesor, kierownik pryw. gimnazjum żeńskiego p. Kaplińskiej, wychowawca kl. VIII b, uczył języka niemieckiego w kl. VI b, VII a, VIII ab, języka polskiego w kl. VIII b, tygodniowo godzin 18.

23. Plezia Jakób, profesor, opiekun hufca szkolnego, wychowawca kl. VIIa, uczył języka łacińskiego w kl. VIIa, VIIIab i francuskiego w kl. II, tygodniowo godzin 19.
24. Rutkowski Władysław, nauczyciel, zawiadowca zbiorów geograficznych i historycznych, wychowawca kl. Va, uczył historii w kl. Va, VIab i geografii w kl. Iab, Va, tygodniowo godzin 21.
25. Ks. Rychlicki Józef, dr. św. teologii i filozofji, profesor, zawiadowca zbioru książek szkolnych dla ubogiej młodzieży, opiekun Bratniej pomocy uczniów, uczył religii rz.-kat. w kl. II, III, IVab, Va, VIab, VIIab, VIIIab i miewał dwie egzorty, tygodniowo godzin 24.
26. Sowa Leon, profesor, zawiadowca zbiorów fizykalnych, wychowawca kl. VIIa, uczył fizyki w kl. VIIab, VIIIab, matematyki w kl. VIIa, tygodniowo godzin 18.
27. Szczygieł Władysław, nauczyciel kontraktowy, opiekun drużyn harcerskich, prowadził ćwiczenia cielesne w kl. IVab, VIab, VIIab, VIIIab, tygodniowo godzin 18.
28. Titz Henryk, nauczyciel na etacie p. gimnazjum IX, uczył fizyki w kl. II, III, tygodniowo godzin 8.
29. Wacławik Jan, profesor, wychowawca kl. IVb, uczył języka łacińskiego w klasie IVb, Vb, jęz. niemieckiego i historii w kl. IVb, tygodniowo godzin 19.
30. Wielkiewicz Ludwik, nauczyciel kontraktowy, prowadził ćwiczenia cielesne w kl. Iab, II, III, Vab i zabawy na wolnem powietrzu, tygodniowo godzin 15.
31. Zaucha Józef, nauczyciel, uczył matematyki w kl. Ib, IVb, Va, VIIa, tygodniowo godzin 18.
32. Ziemnowicz Mieczysław, dr. fil., profesor — przez cały czas na urlopie.
33. Klęsk Adolf, dr. wszech nauk lekarskich — lekarz szkolny.

II. ZMIANY W GRONIE NAUCZYCIELSKIEM.

MINISTERSTWO W. R. i O. P.

1. *Przeniosło* w stały stan spoczynku z dniem 31 sierpnia 1924 r.:

Romana Zawilińskiego, dyrektora tutejszego zakładu, (rozp. M. W. R. i O. P. z dnia 3 lipca 1924, Nr. 6717/24 D. II. i Kur. Okr. Szk. Kr. z 17 lipca 1924, l. 4900/II).

Romana Gutwińskiego, profesora tutejszego zakładu. (rozp. M. W. R. i O. P. z 16 lipca 1924, Nr 7304/24 D. II. i Kur. Okr. szk. Kr. z 31 lipca 1924, l. 5206/II).

Dra Bronisława Swibę, profesora tutejszego zakładu (rozp. Kur. Okr. szk. Kr. z 31 sierpnia 1924, l. 5716/II).

2. *Zamianowało dyrektorem w tutejszym zakładzie:*

Dra Antoniego Kuklińskiego, profesora i kierownika tutejszego zakładu, z ważnością od 1 stycznia 1925 r. (rozp. M. W. R. i O. P. z dnia 4 grudnia 1924, l. 14452/II; Kur. Okr. szk. Krak. z 17 grudnia 1924, l. 8876/II).

3. *Nadało statą posadę w tutejszym zakładzie:*

Leonowi Sowie, profesorowi tutejszego zakładu, z ważnością od 1 lutego 1925 (rozp. M. W. R. i O. P. z 25 stycznia 1925 Nr. 918/D. II. — Kur. Okr. szk. Kr. z 3 lutego 1925 r. l. 961/II).

4. *Kuratorjum Okręgu szkolnego krakowskiego*

a) przeniosło do tutejszego zakładu:

1. Juliusza Czechowicza, nauczyciela z § 8, P. S. N. z państw. gimnazjum VIII. w Krakowie (rozp. Kur. Okr. szk. krak. z 17 września 1924, l. 6315/II).
2. Ludwika Leszkę, nauczyciela z § 8, P. S. N. z państwowego gimn. VIII. w Krakowie (rozp. Kur. Okr. szk. krak. z 11 września 1924, l. 6102/II).
3. Jana Wacławika, profesora, z państw. gimn. św. Jacka w Krakowie (rozp. Kur. Okr. szk. krak. z 15 września 1924, l. 6219/II).
4. Józefa Zauchę, nauczyciela z § 8, P. S. N., z państw. gimn. św. Anny w Krakowie (rozp. Kur. Okr. szk. kr. z 15 września 1924, l. 6220/II).

b) przydzieliło do tutejszego zakładu:

1. Tadeusza Bilińskiego, profesora, z państw. gimnazjum VIII. w Krakowie (rozp. Kur. szk. krak. z 16 września 1924, l. 6314/II).
2. Emilję Łobaczewską, nauczycielkę szkoły powszechnej XXII w Krakowie, na przeciąg roku szkol. 1924/25 (rozp. Kur. Okr. szk. kr. z 27 września 1924, l. 6747/II).

c) poleciło zakontraktować:

1. Józefa Kawalera, słuchacza fil., do nauczania matematyki (rozp. Kur. Okr. szk. krak. z 9 listopada 1924, l. 8241/II. i z 29 stycznia 1925, l. 807/II).

2. Ludwika Wielkiewicza, słuchacza fil., do prowadzenia ćwiczeń cielesnych (rozp. Kur. Okr. szk. krak. z 4 października 1924, l. 6918/II).
3. Tadeusza Lupe do udzielania nauki języka łacińskiego na przeciąg II. półrocza (rozp. Kur. Okr. szk. kr. z 2 marca 1925, l. 1307/II).

d) poleciło objąć część godzin w tutejszym zakładzie:

1. Henrykowi Titzowi, nauczycielowi z § 8 P. S. N. w państw. gimn. IX. w Krakowie (rozp. Kur. Okr. szk. kr. z 17 września 1924, l. 6195/II).
2. Anieli Goldblattównie, nauczycielce kontraktowej państw. gimn. VIII. w Krakowie (rozp. Kur. Okr. szk. z 19 września 1924, l. 6052/II). Przestała uczyć 31 stycznia 1925 (rozp. Kur. Okr. szk. krak. z 20 grudnia 1925, l. 256/II).
3. Stanisławowi Kowickiemu, nauczycielowi kontraktowemu państw. gimn. VIII. w Krakowie (rozp. Kur. okr. szk. kr. z 4 lutego 1925. l. 256/II) w II. półroczu r. szk. 1924/5.

c) przeniosło do innych zakładów:

1. Tadeusza Bilińskiego, profesora, do państw. gimn. V. w Krakowie (rozp. M. W. R. i O. P. z 25 lutego 1925 Nr. 1647/D. II) i Kur. Okr. szk. kr. z 31 marca 1925, l. 1912/II).

5. *Ministerstwo W. R. i O. P.*

a) zniżyło obowiązkową liczbę godzin do połowy:

Dr Janowi Momotowi, celem umożliwienia mu wykładów na studjum pedagogicznym (rozp. M. W. R. i O. P. z 30 sierpnia 1924, Nr. 7042/D. II; Kur. Okr. szk. kr. z 19 września 1924, l. 6107/II).

b) udzieliło urlopu:

1. Dr. Mieczysławowi Ziemnowiczowi na cały rok, dla odbycia podróży naukowej, celem zebrania materiałów dotyczących administracji i prawodawstwa szkolnego (rozp. Min. W. R. i O. P. z 22 sierpnia 1924, Nr. 8843/II; Kur. Okr. szk. kr. z 11 czerwca 1924, l. 5840/II. i rozp. M. W. R. i O. P. W. z 17 stycznia 1925, l. 648/D. II. i Kur. Okr. szk. kr. z 3 lutego 1925. l. 958/II).
2. Dr. Mirosławowi Gibasowi od 1 grudnia 1924 po koniec roku szkolnego dla poratowania zdrowia (rozp. Kur. Okr. kr. z d. 1 grudnia 1924, l. 8174/II i z 14 lutego 1925, l. 806/II).
3. Tadeuszowi Bilińskiemu dwumiesięcznego urlopu od 1 lutego 1925 do 31 marca 1925 r. dla poratowania zdrowia (rozp. Kur. Okr. szk. kr. z 17 lutego 1925, l. 1211/II).

III. TEMATY DO WYPRACOWAŃ PIŚMIENNYCH.

a) z języka polskiego.

KLASA Va.

1. Wartość grosza (w formie powiastki) (dom.)
2. Przyroda polska a włoska (według „Pana Tadeusza“) (szk.)
3. Widok Krakowa z Wawelu od strony północnej (dom.)
4. Wina i pokuta Jacka Soplicy (według „Pana Tadeusza“) (szk.)
5. Dlaczego Skawiński przyjął posadę latarnika? (szk.)
6. Igrzyska greckie a turnieje w wiekach średnich (dom.)
7. Spotkanie się Odyseusza z matką Antykleją w Hadesie (według Odysei Homera) (szk.)
8. Kontrasty i ich rola w „Janie Bieleckim“ Słowackiego (szk.)
9. Warsztat rzemieślniczy (zwiedzić warsztat rzemieślniczy dowolnie obrany, opisać go i wyrazić o nim swe uwagi) (dom.)
10. Komizm Cześnika w „Zemście“ Fredry.

KLASA Vb.

1. Wartość czasu (w formie powiastki) (dom.)
2. Zamek Horeszkowski w poranek słoneczny (według „Pana Tadeusza“) (szk.)
3. Z jakich względów należy w życiu przestrzegać porządku? (dom.)
4. Rehabilitacja Jacka Soplicy (według „Pana Tadeusza“) (szk.)
5. Dlaczego Skawiński stracił posadę latarnika? (szk.)
6. Co utrudniało stosunki handlowe w wiekach średnich? (dom.)
7. Odyseusz w jaskini Polifema (według „Odysei“ Hom.) (szk.)
8. Stosunek szlachty do magnatów w „Janie Bieleckim“ Słow. (szk.)
9. Wystawa sklepowa (opisać wystawę sklepową dowolnie obraną i wyrazić o niej swe uwagi) (dom.)
10. Komizm Rejenta w „Zemście“ Fredry.

KLASA VIa.

1. Ostatnie moje wakacje (w formie listu) (dom.)
2. Autobiografia Janickiego (na podstawie wiersza: „O sobie samym do potomności“) (szk.)

3. Wady i zalety „Dworzanina“ Górnickiego (szk.)
4. Na co skarżą się pisarze nasi wieku XVI. (dom.)
5. Tok myśli zawartych w trenie XIX. J. Kochanowskiego (szk.)
6. Omówienie jednej z sielanek Szymonowicza (szk.)
7. Moje życie pozaszkolne (w formie listu) (dom.)
8. Omówić jedną z satyr Krasickiego (szk.)
9. Moje plany wakacyjne (dom)

KLASA VI b.

1. Jak się przedstawiała oświata w Polsce za czasów Piastów i Jagiellonów? (szk.)
2. Odprawa posłów greckich a życie polityczne w Polsce (dom.)
3. Znaczenie morza Śródziemnego dla cywilizacji (dom.)
4. Stosunek XIX. trenu J. Kochanowskiego do poprzednich (szk.)
5. Wpływy włoskie na literaturę polską XVI w. (szk.)
6. Wpływy francuskie na literaturę polską w drugiej połowie XVII w. (szk.)
7. Pasek jako przedstawiciel ujemnego typu szlachcica polskiego (dom.)
8. Racjonalizm — jego istota i znaczenie (szk.)
9. Opis dowolnie wybranej świątyni krakowskiej (dom.)
10. Staszic a Kołłątaj (różnice a podobieństwa) (szk.)

KLASA VII a.

1. Główne cechy i znamiona poezji pseudoklasycznej (szk.)
2. Rozwinąć myśl zawartą w wierszu J. Kochanowskiego:
     „ . . . . . A jako kto może
     Niech ku pożytku dobra wspólnego pomoże“ (dom.)
3. Postać Konrada Wallenroda (szk.)
4. Znaczenie rocznic i uroczystości narodowych (dom.)
5. Tło historyczne w III. części „Dziadów“ (szk.)
6. Znaczenie i zasługi Mickiewicza (szk.)
7. Ukraina w poezji polskiej (dom.)
8. Czy Kordjan jest bohaterem?
9. Przyroda polska w poezji romantycznej (szk.)

KLASA VII b.

1. Centra oświaty i kultury w Polsce na schyłku XVIII. w. i w początkach XIX. (szk.)
2. Moje dzisiejsze obowiązki (dom.)
3. Co nowego wnosił romantyzm Mickiewicza do poezji (szk.)

4. Rozwinać i zastosować do dzisiejszych potrzeb hasło: „Nie bądźmy echem cudzoziemców“ (dom.)
5. Charakterystyka Rosji (na podst. „Ustępu“ Mickiewicza) (szk.)
6. Ujemne i dodatnie strony romantyzmu (szk.)
7. Wrażenia moje z ostatniego przedstawienia szkolnego lub przedstawienia w teatrze (dom.)
8. Pierwiastek autobiograficzny w poezji Słowackiego (w Go-dzinie myśli przedewszystkiem).
9. Stosunek Słowackiego do Mickiewicza (szk.)

KLASA VIII a.

1. (dom.) a) Który bohater Słowackiego podoba ci się najwięcej i dlaczego?
b) Bo żadnych kłósów ludziom nie wysięją śmiechy (Słow.)
2. (szk.) a) Geneza „Nieboskiej Komedji“ Krasińskiego.
b) Przewodnia myśl „Nieboskiej Komedji“ Krasińskiego.
3. (dom.) a) O ile położenie geograficzne Polski wpłynęło na przebieg jej dziejów.
b) Podbój powietrza i jego znaczenie dla przyszłości.
4. (szk.) a) Jakie ideały głosi Krasiński w swych powieściach?
b) Prezes Zadziwnowski w „Żydach“ Korzeniowskiego (charakt.)
5. (szk.) a) Świat uczuć i myśli dziecka oraz sposób ich wyrażenia w „Lalce“ Syrokomli.
b) Znaczenie morza dla Polski.
6. (dom.) a) Wpływ r. 1863 na rozwój i charakter literatury polskiej.
b) Jakie szczególnie cnoty powinien pielęgnować i rozwijać w sobie naród polski dla utrzymania potęgi swego państwa?

KLASA VIII b.

1. Opinia Słowackiego o charakterze narodowym (szk.)
2. Charakterystyka jednej z postaci w utworach Słowackiego (dom.)
3. Myśl przewodnia „Nieboskiej Komedji“ Krasińskiego (szk.)
4. Jakimi siłami rozporządza Irydion w walce z Rzymem.
5. Motywy bohaterskie w poezji Mickiewicza (dom.)
6. Messjanizm polski przed Mickiewiczem (szk.)

b) z języka niemieckiego.

KLASA Vb.

1. Die Geschichte des Christbaumes nach der Reise aus der Heimat.
2. Inhaltsangabe des Gedichtes: Der getreue Eckart.
3. Die Rettung einer brennenden Wirtschaft.
4. Die Bedeutung des Wunschrings für den Bauer.
5. Die Rolle der Wassernixen.
6. Welche gute Tat habe ich in meinem Leben vollbracht?
7. Die Bewohner des Untersbergs.
8. Wie verbringe ich meine Ferien?

KLASA VI a.

1. Die Gestalt und Rolle Rübezahls.
2. Warum würde der Verfasser „des Orakels“ nicht schlafen, wenn der Mops wiederkommt?
3. Die Entwicklung der Buchdruckerkunst bis auf unsere Zeit.
4. Der Mäuseturm zu Bingen und am Gopło-See.
5. Die Eigentümlichkeiten des westfälischen Hauses.
6. Die Arbeit der Rettungsmannschaft in der Grube während der Explosion.
7. Inhaltsangabe des Gedichtes: Die Wallfahrt nach Kevlaar.

KLASA VI b.

1. Der Untergang der Wendenfürsten (szk.)
2. Die Gründung der Stadt Frankfurt a/M. (szk.)
3. Die Bedeutung der Erfindung Johann Gutenbergs (szk.)
4. Der Ringplatz in Krakau.
5. Wie haben sich an dem Dornröschen die Wünsche der weisen Frauen erfüllt?
6. Die Arbeit eines Bergmanns.
7. Der Straßenverkehr in der Großstadt.
8. Der Wald im Frühling.
9. Wie die Schildbürger das Licht in das Rathaus bringen (szk.)

KLASA VII a.

1. Mein schönster Ferientag.
2. Der Zauberlehrling.
3. Die Exposition in Shakespeares „Coriolan“.
4. Die Charakteristik Coriolans.
5. Die große Pause in unserem Gymnasium.
6. Wie wurde Coriolan zum Verräter.

7. Die Katastrophe in Shakespeares „Coriolan“.
8. Die nächtliche Heerschau.

KLASA VII b.

1. Der Haß zwischen Brunhild und Krimhild.
2. Wie kam der Taugenichts zu dem Range des Zolleinnehmers.
3. Johannas Leben bis zu ihrem Auftreten.
4. Johannas göttliche Sendung und ihre Beweise dafür.
5. Die Aufgabe der Jungfrau von Orleans und die Bedingungen ihrer Erfüllung.
6. Aus welchen Voraussetzungen baut Marinelli seine Pläne und wodurch werden sie vereitelt.
7. Der Begriff der Ehre in Emilia Galotti

KLASA VIII a.

1. Das Verhältniss Max Piccolominis zu Wallenstein.
2. Welche Beweise besitzt Oktavio Piccolomini für den Verrat Wallensteins?
3. Welchen Lehrgegenstand studiere ich am liebsten?
4. Max Piccolomini als tragischer Held.

KLASA VIII b.

1. Don Caesar als tragischer Held.
2. Das Kloster Dreizehnlinden.
3. Welchen Nutzen bringt uns das Studium der „klassischen“ Sprachen?
4. Die Charakteristik Elmars (auf Grund von Webers „Dreizehnlinden“).
5. Meine Gedanken, Gefühle und Pläne am Anfange des neuen Schuljahres.

c) z języka francuskiego.

KLASA V a.

1. Verbes irréguliers. (Exercice).
2. Que feriez-vous si vous arriviez à Paris?
3. Verbes pronominaux. (Exercice).
4. Emploi des temps après la conjonction „si“.
5. Emploi du pronom „en“.
6. Substantif remplacé par le pronom démonstratif.

7. Je répondrai négativement à toutes les questions qui me seront données.
8. Je mettrai à tous les temps principaux les verbes du cha-fûtre „Arrivée à la gare“.
9. Participe passé des verbes conjugués avec avoir.
10. Emploi du subjonctif.

KLASA VIII a.

1. Thème „Dowcipne dziecko“.
2. Couronnement de Napoléon Ier.
3. Caractérisiez l'oeuvre de Victor Hugo en commentant ses vers: „Et mon âme de cristal que Dieu que j'adore — Mit au centre de tout comme un écho sonore“.
4. Parlez de la poésie de Vigny et faites le résumé du plus long de ces poèmes.
5. Les idées de Lamennais sur la Pologne.

KLASA VIII b.

1. Thème „Niedźwiedź i dwaj przyjaciele“.
2. „Bataille d'Arcole et de Rivoli“.
3. Napoléon Bonaparte et Mme de Staël.
4. Nommez le meilleur roman historique de la littérature française et faites en un court résumé.
5. Michelet comme guide pour l'étude de l'histoire.

IV. PRACA WYCHOWAWCZA W ZAKŁADZIE.

Tegoroczna praca wychowawcza w zakładzie wyknęła sobie za zadanie stworzenie takich warunków, by młodzież w murach szkolnych czuła się zadowolona, by lgnęła sercem i duszą do zakładu, by kształciła się w życiu społecznym i zaprawiała do pewnej samodzielności. Starano się o wyrobienie u młodzieży poczucia odpowiedzialności nie tylko za swoje czyny, ale i słowa i wdrażano ją do karności tak potrzebnej każdemu dobrze zorganizowanemu społeczeństwu. Aby jednakże i w tej dziedzinie pozostawić młodzieży pewną inicjatywę działania, powołano do życia prawie w każdej klasie tak zwaną gminę klasową, pozostawiając jej w wielu sprawach zupełną autonomję i samorząd. W kl. III. obok tej organizacji uczniowskiej zawiązało się Koło przyjaciół gminy, złożone z rodziców chłopców do tej klasy uczęszczających, a które istotnie nie tylko wspierało gminę materialnie, lecz roztoczyło nad nią opiekę moralną.

Gminy klasowe — stosownie do rozwoju umysłowego chłopców — spełniały różne zadania. I tak powierzono im troskę o estetyczny wygląd sal. Niektóre klasy wywiązały się z tego zadania wprost znakomicie. Na wyszczególnienie zasługują kl. Ia, III, Va, Vb. Na cele gminy składali uczniowie drobne kwoty z własnych oszczędności, co budziło w nich powoli chęć składania ofiar dla dobra ogółu. Z tych to drobnych kwot klasy przyozdabiały swe sale, sprawiały nieodzowne utensylja szkolne, lub obracały swe fundusze na inne cele.

Gminy klasowe organizowały w swem zakresie działania również pomoc w nauce dla swych członków, lub zakładały biblioteczki klasowe. Taką biblioteczkę posiadała kl. Ib, a samopomoc w nauce zorganizowały kl. VIb, VIIa, VIIa, VIIb.

Zapewniono też młodzieży cały szereg przyjemności. I tak w miesiącach zimowych odbywały się co czwartki zbiorowe zabawy uczniów w sali rysunkowej, na których młodzież wraz z Panami Wychowawcami oddawała się przez kilka godzin różnym grom towarzyskim. W tych zabawach zaznaczył się przedewszystkiem udział klas: III, IVa, IVb, VIa, VIb, VIIa.

Dla niższego gimnazjum Grono wraz z Komitetem Rodzicielskim urządziło obchód św. Mikołaja, a dla wyższego dwa wieczory humoru pod kierownictwem prof. M. Dąbrowskiego.

Kółko dramatyczne, założone przez klasę VIIb, a prowadzone przez prof. Stefana Michońskiego, dało trzy przedstawienia: 1) „Kalosze“ Fredry, 2) „Teatr amatorski“ Bałuckiego i 3) „Chrapanie z rozkazu“ (z niektórymi w tekście zmianami). Przygotowało z wielkim nakładem pracy „Gwiazdę Syberji“, lecz przedstawienie to nie doszło do skutku z powodu trudności technicznych i braku odpowiedniej sali.

Odbyto też kilka wycieczek naukowych. Klasa VIIa pod przewodnictwem prof. L. Sowy zwiedziła gazownię i elektrownię miejską. Klasa Va z prof. Rutkowskim odbyła wycieczkę do zakładu zoologicznego Uniw. Jagiellońskiego, podczas której prelekcję wygłosił rektor Siedlecki. Większość uczniów pod przewodnictwem prof. Leszki zwiedziła wystawę arrasów.

Niezatartą w pamięci u uczniów pozostanie uroczystość opłatka, urządzona przez X. Dra Rychlickiego, przy poparciu Komitetu Rodzicielskiego, dla młodzieży, należącej do Sodalicii Marjańskiej. Panował na niej nastrój podniosły, wśród którego Rodzice, Grono i młodzież czuli się na prawdę jakoby jedna wielka rodzina.

Ku uczczeniu święta przewiezienia zwłok ś. p. H. Sienkiewicza do ziemi ojczyściej, zakład nasz, noszący Jego imię, urządził dwa podniosłe wieczorki.

Oprócz tego obchodziliśmy cały szereg drobniejszych uroczystości, które znajdują wzmiankę w kronice zakładu.

W miesiącach letnich Panowie Wychowawcy odbyli krótsze i dłuższe wycieczki rozrywkowe. Z dłuższych wspomnieć należy wycieczkę kl. III. w okolice Kalwarji, kl. IV a do Czerny i Dubia, IV b do Czerny i Tenczynka, VI a b do Niepołomic, VII b do Warszawy. Niektórzy Panowie Wychowawcy brali również udział w zabawach młodzieży na boisku Juwenii.

Praca wychowawcza nie ograniczała się jednak do wymienionych dziedzin, lecz kierowała również intelektualną pracą uczniów, której poświęcam osobny rozdział.

V. NADOBOWIĄZKOWA PRACA UMYSŁOWA.

ZAJĘCIA W CZYTELNIACH I KÓLKACH NAUKOWYCH.

Z różnych Kółek naukowych, które pracowały w tym roku szkolnym, na pierwszy plan wysuwa się:

1. Kółko „Radjo“, prowadzone przez prof. L. Sowę. Związano je w październiku 1924 r. Celem było kształcenie się w wiadomościach z zakresu radjotelegrafji, eksperymentowanie i budowa aparatów.

Odbyły się 2 kursy trzymiesięczne po 2 godziny tygodniowo, prowadzone przez prof. L. Sowę. — Czytelnia była otwarta po 2 godziny tygodniowo, pracownia 2 godz. tygodn. Zbudowano baterje o wys. napięciu detektor, 1 aparat odbiorczy 1 lampkowy, 1 aparat wzmacniarz 2 lampkowy (budowali uczniowie: Bataglia, Maciesza, Schneider, Stein, Sozewski). Ilość członków ograniczona do 20. Należeli w I. półroczu uczniowie kl. VII i VIII, w II. półroczu także z kl. VI i V. W maju zbudowano antenę na dachu zakładu z subwencji „Komitetu Rodzicielskiego“ (80 zł.). Kilku uczniów zbudowało aparaty własne w kółku.

2. Kółko matematyczne kl. VII a (prof. Leon Sowa) poszczycić się może trzema odczytami z tej gałęzi wiedzy, ogłoszonymi przez uczniów: Jellonka, Łubieńskiego i Reczyńskiego. Podobne kółko w kl. VI b prowadził prof. Kazimierz Lammel.

3. Kółko naukowe kl. VIII b (kierownik prof. J. Piasecki) odbyło szereg posiedzeń, na których odczytywano referaty, przeprowadzono nad nimi dyskusje i czytano wspólnie utwory z nowszej i współczesnej literatury.

4. Kółko Polonistów kl. VI b (kierownik prof. J. Denker) wzbudzało u uczniów zamiłowanie do lektury i wyrabiało umiejętność składania rzeczowych sprawozdań.

5. Kółko filologiczne w kl. VI a, prowadzone przez prof. R. Niemca, zajmowało się twórczością Homera. Wygłoszono na niem następujące odczyty: a) prof. Niemiec: Poezja grecka przed Homerem; b) uczeń Bielski: Kwestja Homerowa; c) ucz. Scipio: Treść Iljady i Odysei; d) ucz. Dunikowski: Charakterystyka niektórych postaci Homera; e) uczeń Nowogrodzki: Wpływ Homera na literaturę europejską; f) prof. Niemiec: Wpływ Homera na literaturę polską ze szczególnem uwzględnieniem Pana Tadeusza. Procz tego wygłoszono dwa referaty ogólniejszej treści. 1) ucz. Bielski: Na czem polega koleżeństwo; 2) ucz. St. Pelczarski: Obowiązki ucznia.

6. Kółko esperantystów (kier. prof. Jakób Pleria) odbywało raz na tydzień posiedzenia. Posiada dość dużo czasopism z tej dziedziny.

7. W kl. III. prof. Dr Jan Momot zorganizował czytelnię, posiadającą sporo książek i czasopism dla młodzieży.

VI. ORKIESTRA GIMNAZJALNA.

Zakład posiada również organizację, które skupiają młodzież z różnych klas. Do nich przedewszystkiem należy orkiestra gimnazjalna, prowadzona sprężysto i z całym zapałem przez prof. M. Kupczyńskiego, a subwencjonowana przez Komitet Rodzicielski (zakupno nowych instrumentów, naprawa starych, opłacanie nauczyciela muzyki). To też rozwinęła się nadspodziewanie i rokuje jak najlepsze nadzieje. Do orkiestry należało 38 uczniów z klas III—VIII. Próby odbywały się dwa razy w tygodniu: we środy 2 godziny i w soboty 2 godziny. Uczniowie bardzo chętnie uczestniczyli w ćwiczeniach orkiestry; frekwencja była liczna. Ćwiczono marsze, walce i krakowiaki. Orkiestra po kilka razy występowała w uroczystościach szkolnych, przy pożegnaniu ustępujących: Dyrektora Zawilińskiego i profesorów: Dra Bronisława Swiby i Romana Gutwińskiego, w dniu 3-go Maja, w uroczystości ku czci króla Bolesława Chrobrego, w meetingu lekko-atletycznym młodzieży szkół średnich, w zbiorce na kolonie wakacyjne młodzieży szkół średnich i wycieczkach. Nauki udzielał p. Jan Tesarzyk, znany kapelmistrz.

Do orkiestry należeli uczniowie: z klasy III Boguszewski Bohdan; z kl. IV a Balczer Zbigniew, Baziuk Jarosław, Cybulski Stefan, Fryc Tadeusz, Jasiewicz Jan, Kowarzyk Wandalin, Pileski Tadeusz; z kl. IV b Dadak Józef; z kl. V b Boguszewski Bolesław, Bogdanowicz Jan, Gajdecki Aleksander, Litawski

Odeon, Pretzel Oskar; z kl. VI a: Dunikowski Zbigniew, Kosiński Tadeusz; z kl. VI b: Fragner Stefan, Ławrusiewicz Jan, Nowak Stanisław, Oskarbski Tadeusz, Sożewski Roman; z kl. VII a: Boguszewski Bruno, Hanczakowski Włodzimierz, Kohlberger Tadeusz, Pitthart Leon, Preiss Zbigniew, Rowiński Władysław, Stein Bolesław, Wapiennik Józef, Warzeszkiewicz Stanisław, Wierzbiński Stanisław; z kl. VII b: Bohdanowicz Tadeusz, Czaja Kazimierz, Drozdowski Władysław, Pileski Witold, Podgórski Roman, Talewski Roman; z kl. VIII a Fragner Zygmunt.

Prócz orkiestry dętej istnieje zespół orkiestry symfonicznej i salonowej, prowadzony przez ucznia Józefa Wapiennika. Orkiestra ta popisywała się kilkakrotnie. Dla wyrobienia przyszłego zespołu orkiestry smyczkowej, zorganizowano w zakładzie zbiorowe lekcje nauki gry na skrzypcach w trzech oddziałach. Lekcje pobiera 37 uczniów. Uczy gry nauczyciel śpiewu p. St. Kowicki. On również założył chór gimnazjalny, do którego należy 73 uczniów. Koszta prowadzenia chóru ponosi Komitet Rodzicielski.

VII. FIZYCZNE WYCHOWANIE MŁODZIEŻY.

1. Grono wraz z Komitetem Rodzicielskim, rozumiejąc doniosłość wychowania fizycznego młodzieży, dokładało wszelkich starań, by sprawę tę postawić dobrze w naszym zakładzie. W tym celu Komitet Rodzicielski opłacał salę Sokoła, w której ćwiczone przez cały rok po 12 godzin na tydzień; on również pokrywa częściowo koszt opalenia i oświetlenia sali gimnastycznej państw. gimnazjum VIII, z której korzystała nasza młodzież w godzinach popołudniowych.

Oprócz obowiązkowej nauki gimnastyki, odbywały się w zakładzie gry i zabawy na świeżem powietrzu w miesiącach: wrześniu, październiku, listopadzie — oraz kwietniu, maju i czerwcu. Młodzież korzystała z parku sportowego „Juvenia”. W program wchodziły gry w piłkę koszykową, dłoniówkę, piłkę uszatą i graniczną, oraz cały szereg gier i zabaw łatwiejszych (wici, piłka w kole, wyzywanka i t. d.).

Z lekkiej atletyki, bieg na 100 m, bieg sztafetowy, skoki w dal i wzwyż, rzuty piłką uszatą, oszczepem i dyskiem.

Z końcem roku odbyły się zawody poszczególnych drużyn klasowych w piłkę siatkową.

Gimnazjum wystawiło 2 drużyny (jedną do pięcioboju, drugą pływacką) do zawodów urządzanych przez Kuratorjum okr. szk. krak.

2. Kuratorjum okr. szk. krak., powodowane troską o wychowanie fizyczne młodzieży, powierzyło Prof. L. Leszcze opiekę nad pracą wychowania fizycznego, który przeprowadził:

1) Organizację Koła Sportowego i utworzenie sekcji: lekkoatletycznej, narciarskiej, wioślarskiej, turystycznej, pływackiej oraz łyżwiarskiej. W zimie odbywały się pod jego dozorem treningi łyżwiarskie i narciarskie. Zorganizowano wycieczkę narciarską w Tatry Zachodnie, połączoną z kursem wysokogórskim w czasie świąt Wielkanocnych. Sekcja lekkoatletyczna odbywała treningi w biegach i rzutach. Zorganizowano dwukrotnie biegi na przełaj, tudzież zawody. Sekcja wioślarska zorganizowała 3 załogi, trenujące stale pod kierunkiem prof. Leszki. Treningi te wchodziły w zakres ogólnej nauki wiosłowania, zorganizowanej dla uczniów szkół średnich przy Akademickim Związku Sportowym.

2) Odbył on również wycieczkę dwudniową na Baranią Górę. Wzięli w niej udział uczniowie kl. Va, Vb, tudzież VII. Koleją dojechano do Milówki, (po drodze zwiedzenie Żywca), udano się na szczyt Góry Baraniej i do źródeł Wisły.

Sekcja pływacka organizuje kurs pływania tudzież ćwiczenia dla wprawnych.

3. Życie harcerskie rozwija się pomyślnie, ponieważ w zakładzie naszym istnieją dwie drużyny „Związku Harcerstwa Polskiego“ a to:

IV. Drużyna im. Gradyńskiego i V. im. St. Żółkiewskiego. Drużyna czwarta liczy 45 harcerzy w 4 zastępach, Wilków Orłów, Lwów i Wilcząt. Drużynowym jest Józef Trylski, akademik, zastępowymi starsi harcerze, którzy odbyli odpowiednie kursy. Najdzielniej pracowały zastępy Wilków i Orłów. Zbiórki zastępów odbywały się raz na tydzień, wycieczki w pogodne niedziele (10 na zastęp). Zbiorek drużyny było 5. Izby harcerskiej drużyna nie posiada. Prowadzi bufet szkolny, z którego korzystają uczniowie Zakładu. Zależnie od pory roku sprzedawano bułek dziennie między 40 a 180 sztuk.

Ogólny przychód za cały rok szk. 3460.— zł

„   rozcłód na zakup   2671.— „

Czysty dochód za rok szk. 1924/25   789.— zł

Z dochodu tego zakupiła drużyna część inwentarza i bibliotekę, resztę zaś przeznaczyła na koszt obozu drużyny, który wraz z Kołem Przyjaciół, którego dzielnym prezesem jest p. Pelczarski, przygotowuje na miesiąc lipiec pod namiotami na Pomorzu w lesie radłowskim koło Gdyni.

V. Drużyna liczy 32 chłopców w zastępach Lisów, Czajek i Jeleni. Drużynowym jest Emil Wyrobek stud. I. r. medycyny.

W ciągu roku drużyna rozwija pracę w zakresie prób i sprawności harcerskich, urządza wycieczki o charakterze harcerskim i krajoznawczym, odbywa swoje zebrania w izbie harcerskiej, mieszczącej się w budynku gimnazjalnym. W ciągu całego roku zbiórek zastępów było 150, zbiórek drużyny 10, 1 wycieczka czterodniowa do „Źródeł Wisły“ i Baranią Górę, jedna dwudniowa w okolicy Jordanowa i dziesięć jednodniowych w okolicy Krakowa.

W ciągu zeszłorocznych wakacyj drużyna urządziła obóz letni w Stróżach, prowadzony przez druż. Zarembę.

W bieżącym roku przygotowuje obóz w okolicach Makowa na miesiąc lipiec. Przy drużynie istnieje Koło Pryjaciół Harcerstwa, którego prezesem jest p. inż. Wacław Skwarczyński. Koło pracuje bardzo gorliwie, dając drużynie pełną moralną i materialną opiekę.

Kuratorem drużyn z ramienia Dyrekcji jest podharcemistrz prof. Władysław Szczygieł.

4. Hufiec szkolny został utworzony w październiku 1924 r. Opiekę nad hufcem sprawował prof. Jakób Plezia, ćwiczenia prowadził Jerzy Świszczowski, porucznik 20 p. p. Do hufca zgłosiło się uczniów 31, w ciągu roku zgłosiło się 4, zwolniono 4, stan z końcem roku 31, uczniowie klas V — VIII. Zbiórki hufca odbywały się co tygodnia. Na zbiórkach przerebiono indywidualne wyćwiczenie żołnierza w zakresie szermierki, grenadjerki i szkoły strzelca; zapoznano uczniów z bronią, służbą wewnętrzną i polową, łącznością i czytaniem map. Uprawiano też ćwiczenia fizyczne i lekką atletykę. Przeprowadzono strzelanie ostre na strzelnicy wojskowej i rzucanie ostrymi granatami. Na zakończenie wziął hufiec udział w strzelaniu konkursowym hufców krakowskich w dniu 6. czerwca b. r.

VIII. SPRAWOZDANIE LEKARZA SZKOLNEGO.

W związku z pracą nad fizycznym rozwojem młodzieży pozostaje opieka lekarza szkolnego nad zdrowiem chłopców. Dla zaznajomienia się z jego stanem przeprowadził P. Dr Adolf Klęsk szczegółowe badanie wszystkich uczniów; słabych zbadał po raz wtóry. Również rozciągał kontrolę nad uczniami należącymi do orkiestry, hufca szkolnego, lub oddającymi się sportowi wiosłarskiemu i pływania. Zaopiniował także stan zdrowia chłopców zgłaszających się do obozów letnich i na kolonie wakacyjne. W miesiącu maju wyszczepiono 105 chłopców przeciwko ospie; z apteczki szkolnej korzystali uczniowie

w 126 wypadkach; opatrzone wskutek uszkodzeń 12 uczniów i niesiono pomoc w nagłych wypadkach. Uczniów słabowitych odsyłano do poradni. I tak do poradni wewnętrznej odesłano 38, ocznej 46, do dentystów 76, do skórnej 14, uszu, nosa, gardła 30, a 7 do poradni leczącej wady wymowy. Pięciu chłopców z powodu choroby płucnej skierowano do Zakopanego.

Lekarz szkolny w każdej klasie wygłaszał pogadanki higieniczne, a dnia 22 listopada urządził odczyt dla rodziców p. t. Higjena — szkoła a dom.

Wypadków chorób zakaźnych było 12. Jedenastu zapadło na szkarlatynę, jeden na odrę. Klasy, w których zaszedł wypadek choroby zakaźnej zamykano celem przeprowadzenia desynfekcji, a uczniów po odbyciu kwarantanny badano.

IX. DZIAŁALNOŚĆ KOMITETU RODZICIELSKIEGO.

Komitet Rodzicielski zawiązał się w naszym zakładzie na początku r. szk. 1923/24. W skład jego weszli: Pan inżynier Zygmunt Skąpski jako przewodniczący, Pan Bronisław Bochenek jako sekretarz, Pan Rudolf Stanowski jako skarbnik. Z ramienia Grona p. Roman Zawiliński, X. Dr. Józef Rychlicki i pan Dr. Jan Momot. Prócz tego każda klasa miała z pośród rodziców swego delegata. Działalność za ubiegły rok szkolny najlepiej wyrazi przedłożone sprawozdanie rachunkowe.

Kuratorjum Okręgu szk. krak., zaznajomiwszy się bliżej z działalnością Komitetu, wyraziło mu z końcem ubiegłego roku szkolnego najserdeczniejsze podziękowanie, przesyłając je na ręce przewodniczącego, Pana Inżyniera Z. Skąpskiego.

W roku szkolnym 1924/25. w połowie września odbyło się Walne Zgromadzenie Rodziców, które udzieliło absolutorjum ustępującemu wydziałowi, a uznawszy w całem tego słowa znaczeniu jego działalność, wybrało nowy wydział w tym samym składzie. Zmianie uległ jedynie skład przedstawicieli Grona nauczycielskiego, a to wskutek przejścia w stan spoczynku dyrektora R. Zawilińskiego. W jego miejsce wszedł Dr Antoni Kukliński. Na Walnem Zebraniu wszyscy rodzice zobowiązali się do składania na cele Komitetu od każdego ucznia po 3 zł miesięcznie. Składki te jednak wpływały dość nieregularnie mimo że Komitet wziął na siebie wszystkie wydatki, jakie dotychczas opędzano dobrowolnymi składkami uczniowskimi. Opłacał mianowicie salę w Sokole i płacił za światło i obsługę sali gimnastycznej w p. VIII. gimnazjum; opłacał nauczyciela orkiestry dętej; kupował i naprawiał własnym kosztem instrumenta. Finansował w II. półroczu naukę śpiewu chóralnego. Były to jego stałe miesięczne wydatki.

Zestawienie obrotu kasowego Komitetu rodzicielskiego

Przychód.

za rok szkolny 1923/24 wzgl. za czas od

		D o c h ó d	
		w markach	w złotych
	na węgiel: Mk.		
1. Wpływ z kl. I	22,200,000.—	203,214,500.—	54.88
2. " z " II	20,400,000.—	139,790,000.	59.47
3. " z " III	16,800,000.—	137,932,200.—	62.63
4. " z " IV A	19,200,000.—	86,725,000.—	13.15
5. " z " IV B	29,900,000.—	137,012,000.—	40.33
6. " z " V A	19,200,000.—	38,265,000.—	19.—
7. " z " V B	20,400,000.—	77,218,000.—	76.—
8. " z " VI A	14,600,000.—	40,288,000.—	9.77
9. " z " VI B	9,450,000.—	50,604,000.—	8.21
10. " z " VII A	19,200,000.—	5,670,000.—	—
11. " z " VII B	—	900,000.—	—
12. " z " VIII A	19,000,000.—	77,335,000.—	6.55
13. " z " VIII B	16,800,000.—	80,705,000.—	17.50
14. Wpływ na zakupno węgla j. w. Sa M.	227,150,000.—	227,150,000.—	—
15. Wpływ z tomboli 6/3 b. r. mniej wydatki	1,547,870,000.— 364,450,000.—	1,183,420,000.—	—
16. Znaleziono na korytarzu		25,000.—	—
	Sa		367.39
17. Za Saldo z kwietnia b. r. M. 1,427,994,000.— zamienione na złote . . . . . (pozycja 25 rozchodu)			793.33
		2,486,253,700.—	
			1,160.72

Kraków, dnia 19. września 1924.

Komisja rewizyjna:

L. Górski.

Florian Mikulski,

zaprzyśięż. sąd. znawca ksiąg handlowych
Sądu krajowego w Krakowie.

Państw. Gimnazjum IV. im. Sienkiewicza w Krakowie

1. października 1923 do 30. czerwca 1924.

Rozchód.

	R o z c h ó d	
	w markach	w złotych
1. Wypożyczenie gabinetu lekarskiego w sprzęty i środki lecznicze	4,782,000.—	139.99
2. Za 35 taboretów i stół		183.33
3. „ szafę dla muzyki		78.78
4. „ miech	50,000,000.—	
5. „ kran i montaż	8,000,000.—	
6. „ wąż gumowy i rurki szklane	7,000,000.—	
7. „ wieszadło	4,500,000.—	
8. „ odnowienie umywalni	10,000,000.—	
9. „ miednicę, wiadro i tacę	25,800,000.—	4.25
10. „ karafkę i szklanki	7,240,000.—	
11. „ ciepłomierz	2,300,000.—	
12. „ mapę Palestyny	33,000,090.—	
13. „ książki dla Biblioteki uczniowskiej	100,000,400.—	
14. „ odpisanie nut	100,000.—	
15. „ najem sali gimnastycz. — Tow. „Sokół“	79,200,000.—	22.—
16. „ samowar miedziany i instalację	134,200,000.—	
17. „ 2 sagany	26,000,000.—	
18. „ 300 ctm. węgla i 5 ctm. drzewa	272,117,500.—	
19. „ 121 kg cukru i 4 kg herbaty	247,420,000.—	
20. „ mycie podłóg, okien i oliwę do podłóg	28,980,000.—	12.—
21. „ naprawę zamku i odszkodowanie	—	17.58
22. „ szyby Z. 5.19 mniej zwrot 0.39	—	4.80
23. „ stampilkę kauczukową, kwitarjusz i różnica kursu	16,740 200.—	
Sa	1,058,259,700.—	462,73
24. Za Saldo Zł. 793.43 wynikłe z przemiany marek (pozycja 17 przychodu)	1,427,994,000.	
	<u>2,486,253,700.—</u>	
Za Saldo, przeniesione na rok następny:		
S 25.— 4% Pożycz. dolar. = Zł. 131.33		697.99
gotówka 566.66		<u>1,160.72</u>

Prezes:

Z. Skąpski.

Skarbnik:

R. Stanowski.

Oprócz tego sprawił nieodzowne meble do pracowni fizycznej i kilka przyrządów do gabinetu fizycznego, skalpele do pracowni biologicznej, różne chemikalia do pracowni chemicznej. Opłacił koszt zbudowania anteny na dachu gmachu gimnazjalnego. Z początkiem roku szkolnego odmalował trzy sale szkolne, a po odświeżeniu gmachu w kwietniu zakupił puszki z kwiatami do okien w klatce wchodowej, oprawił cały szereg obrazów do przyozdobienia sal, zakupił 3 obrazy do kancelarii dyrektora zakładu. Swym kosztem naprawił w całym budynku instalację elektryczną i zabezpieczył kratą i sztachetami zejście na parter. Sale szkolne wyposażył w plakiety Matki Boskiej. W miesiącu grudniu sprawił 16 umywalni do sal wraz z wieszakami i ręcznikami.

Obok tego komitet dbał o przyjemność i zdrowie młodzieży. Urządził mianowicie dla młodszych chłopców św. Mikołaja, walnie przyczynił się do uroczystości opłatka, jaką urządziła Sodalicia marjańska, współdziałał z gronem w urządzeniu wieczorku ku czci Sienkiewicza. Widząc zaś, że młodzież nie posiada nawet najskromniejszych urządzeń scenicznych, sprawił kurtynę i dekoracje. Aby młodzież godnie mogła reprezentować swój zakład, zakupił dla niej odznaki o barwie zakładu.

Od 1 listopada aż do kwiednia b. r. wydawał bezpłatnie herbatę wszystkim bez wyjątku uczniom na dużej przerwie. W tym celu zakupił 25 saganów i 480 garnuszków i opłacał służbę, najętą do mycia naczyń. Jednego zaś ucznia utrzymywał w bursie.

Interesował się również innemi dziedzinami życia szkolnego. Urządził mianowicie zebranie rodzicielskie, na którem Dr A. Klęsk wygłosił odczyt o chorobach zakaźnych i sposobach zapobiegania im w szkole; przeprowadził ankietę rodzicielską w sprawie przeciążenia młodzieży, w której udział wzięło 210 rodziców, a wreszcie wziął udział w ostatnim Zjeździe rodzicielskim, wysyłając nań delegatów.

Obecnie na zakończenie roku szkolnego zakupił 24 książek jako nagrodę pilności dla najlepszych uczniów w zakładzie, przez wypożyczenie szteltarzy ułatwił Prof. Dąbrowskiemu urządzenie wystawy szkolnej, on wziął również na siebie sfinansowanie druku niniejszego sprawozdania.

Posiedzenia pełnego Zarządu Komitetu odbywały się z reguły raz na miesiąc, a niekiedy i częściej. Stosunek jego członków do Dyrekcji i ciała nauczycielskiego był nacechowany prawdziwą życzliwością i uprzejmością. Nie dziw zatem, że między Gronem a Komitetem nawiązała się serdeczna ić współpracy dla dobra młodzieży i że komitet stał się w naszym zakładzie czynnikiem, którego brak obecnie, wszyscy odczuliśmy dotkliwie.

(Sprawozdanie kasowe za ten rok, ogłoszone będzie drukiem w sprawozdaniu szkolnem za r. szk. 1925/6.)

X. ZBIORY NAUKOWE.

1. Biblioteka nauczycielska liczy z końcem b. r. 456 dzieł w 872 tomach.
2. Biblioteka dla młodzieży rozpada się na dwa działy.
  - a) Dział polski liczy 1186 dzieł w 1598 tomach. W bieżącym roku wypożyczono uczniom 1390 dzieł.
  - b) dział niemiecki liczy dzieł 434.
3. Gabinet fizykalno-chemiczny posiada do a) astronomji 6 przedmiotów wartości około 400 zł. b) mechaniki 113 przyrządów wartości 1360 zł. c) ciepła 36 przedmiotów wartości 480 zł. d) do ruchu fal i akustyki 22 przedmioty wartości 280 zł. e) do optyki 54 przedmioty wartości 840 zł. f) do elektryczności i magnetyzmu 97 przedmiotów wartości 2300 zł. g) do chemji 67 przedmiotów wartości 350 zł.
Razem posiada gabinet 395 przedmiotów wartości około 6010 zł.

Uwaga: Komitet Rodzicielski zakupił w b. r. szkolnym do pracowni fizykalno-chemicznej przyrządów 46 sztuk za 226³⁰ zł.

4. Gabinet historii naturalnej posiada: 41 sztuk narzędzi i różnych przyborów. Z okazów, modeli i tablic posiada do nauki: a) zoologii sztuk 242; b) do botaniki sztuk 41; c) do mineralogji i geologii sztuk 273.
5. Zbiory geograficzno-historyczne liczą 204 sztuk map i obrazów.
6. Gabinet rysunkowy posiada 193 modeli do nauki rysunków.

XI. POMOC KOL. I KOŁONJA WAKACYJNA UCZNIÓW

W PORĘBIE WIELKIEJ.

A. Pomoc koleżeńska miała w r. 1924/25

Dochodu	1977 ¹⁴ zł
Rozchodu	1628 [—] „
Pozostałość kasowa	349 ¹⁴ zł

B. Kolonja wakacyjna zebrała w naszym zakładzie w b. r. szk.

Z datków uczniowskich à 1 zł (Kom. Rodz.)	513·50 zł
Klasa III	151·— „
Wpisowe do Tow. Grona naucz.	198·— „
Ze sprzedaży sprawozdań Wydz. Tow.	33·— „
Hr. Miączyński przy wpisie	25·— „
Br. Błazowski „ „	50·— „
Datki uczniów pryw. przy wpisie	50·— „
Razem	1020·50 zł

Wydział Tow. Kolonji wakacyjnej dla uczniów szkół średnich m. Krakowa przyjął wobec tego do swej kolonji w Porębie Wielkiej 30 uczniów z naszego zakładu na wakacje 1925 r.

XII. WAŻNIEJSZE ROZPORZĄDZENIA WŁADZ.

Kuratorjum Okręgu szkolnego krakowskiego:

1) rozp. z dnia 26 września 1924 r. l. 1685/prez. poleca Dyrekcji przypomnieć młodzieży oraz Komitetowi Rodzicielskiemu obowiązujące nakazy i zarządzenia:

1. noszenia przepisanych czapek;
2. posiadania przepisanych legitymacyj uczniowskich;
3. zakaz uczęszczania do teatrów, kino-teatrów i na wszelkiego rodzaju widowiska, do lokali publicznych, jak restauracyj, kawiarni;
4. do teatrów i kinoteatrów wolno młodzieży uczęszczać:
  - a) na przedstawienia urządzone specjalnie dla młodzieży przez Komitet Nauczycielski Wychowania Pozaszkolnego w teatrach względnie w kino-teatrach krakowskich;
  - b) na przedstawienia sztuk względnie filmów przez tenże Komitet zakwalifikowanych, jako dla młodzieży dozwolone.

2) rozp. z dnia 17 września 1924 r. l. 1601/prez. poleca Dyrekcji przypomnieć młodzieży oraz Komitetowi Rodzicielskiemu, że młodzieży szkolnej nie wolno pod żadnym warunkiem brać udziału w jakichkolwiek zbiórkach czy kwestach, w szczególności zaś w zbiórkach na ulicach miasta. W wypadkach wykroczenia Kuratorjum stosować będzie najsurowszy wymiar kary t. j. wykluczenie ze szkoły.

3) rozp. z dnia 23 lutego 1925 r. l. 423/0 poleca opiece młodzieży ochronę parków i plantacyj miejskich przed szkodnikami i wzywa młodzież, by sama w imię jej własnego dobra nie dopuszczała względnie przeszkadzała innym w czynieniu

szkód, przez co da dowód wychowania obywatelskiego, z drugiej zaś strony młodzież powinna unikać gorszących zatargów z organami strzegącymi dobra publicznego.

4) rozp. z dnia 31 marca 1925 r. l. 702/0 zwraca uwagę na mnożące się w ostatnich czasach skargi publiczności jeżdżące tramwajami i służby konduktorskiej na niewłaściwe zachowanie się młodzieży szkolnej w wozach tramwajowych „Młodzież szkolna bowiem tłoczy się i popycha w przepełnionych wozach, zajmuje miejsca siedzące, przeznaczone w pierwszym rzędzie dla osób starszych i miejsc tych wyżej wymienionym osobom nie ustępuje. Do służby konduktorskiej odnosi się młodzież niegrzecznie, nie chcąc w wielu wypadkach okazywać legitymacyj uprawniających do korzystania z biletów ulgowych“. Wskutek tego poleca Dyrekcjom pouczyć młodzież o konieczności taktownego zachowania się zarówno wobec starszych osób jak i wobec służby konduktorskiej, tudzież o obowiązku okazywania legitymacyj tramwajowych na żądanie konduktorów i kontrolerów.

5) rozp. z dnia 14 stycznia 1925 r. l. 2085/prez. ex 1924 normuje sprawę dojeżdżania młodzieży szkolnej na naukę w następujący sposób:

A. Młodzież szkolna mieszka stale przez cały rok szkolny w miejscowości, gdzie znajduje się szkoła, do której uczęszcza.

B. W wyjątkowych wypadkach, zasługujących na uwzględnienie, młodzież może mieszkać poza miejscowością, w której znajduje się odnośna szkoła.

Zezwolenia na to udziela Dyrekcja szkoły w porozumieniu z Radą Pedagog. każdorazowo na okres jednego tylko półrocza.

Warunkiem uzyskania takiego zezwolenia jest:

1. Świadectwo lekarza szkolnego, stwierdzające, że stan zdrowotny ucznia i jego konstrukcja fizyczna jest tego rodzaju, że może bez żadnego uszczerbku dla zdrowia znosić codziennie przez czas dłuższy niewygody i trudy, związane z dojeżdżaniem koleją do szkoły.

2. Dowody, dotyczące stanu majątkowego rodziców ucznia, stwierdzające ponad wszelką wątpliwość, że rodzice ucznia bezwarunkowo nie mogą bez wielkiego uszczerbku czy nawet nadwyrężenia równowagi finansowej utrzymać syna w miejscowości, w której jest dana szkoła.

Dyrekcje szkół mogą przeto ograniczyć liczbę młodzieży dojeżdżającej przez bezwzględne odmawianie przyjmowania, jako dojeżdżających, dzieci tych rodziców, którzy mogą — bez wszelkich wątpliwości — na stałe umieścić dzieci w miejscowości, w której chcą je do szkoły posyłać.

3. Świadectwo szkolne półroczne względnie roczne, wykazujące na ogół co najmniej dostateczne postępy w nauce. Uczniowi

nie czyniącemu postępów w nauce, nie należy udzielać zezwolenia na dojeżdżanie do szkoły. Nawet w ciągu półrocza, skoro tylko okażą się braki w nauce, w sumienności i pilności ucznia, Rada Pedagogiczna ma prawo i obowiązek zezwolenie natychmiast unieważnić.

4. Brak w miejscowości, w której mieszka uczeń takiego typu gimnazjum, do jakiego rodzice chcieliby posyłać syna; w wypadku tym musi być spełniony warunek pod 1.

Uczniów, którzy otrzymają z Dyrekcji pozwolenie na dojeżdżanie, obowiązują następujące przepisy:

§ 1. Zachowanie się na dworcu. Młodzież szkolna zachowuje się na dworcu kolejowym spokojnie i z godnością, nie wałęsa się po różnych ubikacjach, lecz pozostaje w wyznaczonej dla siebie poczekalni, wzgl. części peronu stacyjnego, gdzie zaś brak takich miejsc wyznaczonych, oczekiwuje przyjazdu pociągu wraz z publicznością podróżującą, bacząc, by swem zachowaniem nie przynieść ujemy Zakładowi, do którego uczęszcza, jak również godności ucznia. Zabrania się jako wysoce nieodpowiedniego: hałasowania, biegania między publicznością, potracania jej i zaczepiania a ponadto uszkodzania urządzeń (sprzętów, przyrządów) stacyjnych.

§ 2. Zachowanie się w wagonie. Młodzież szkolna zachowuje się w wagonie pod każdym względem nienagannie. W szczególności: a) zajmuje miejsce w wagonie, przeznaczonym wyłącznie dla młodzieży szkolnej — i to uczniowie w osobnych przedziałach, uczennice w osobnych. Młodzież może zająć miejsce w wagonach dla publiczności tylko w tym razie, jeśli w danym pociągu niema wagonu przeznaczonego dla młodzieży; b) młodzież zachowuje się w czasie podróży spokojnie; c) szanując własność Państwa, nie uszkodza sprzętów lub urządzeń w wagonie.

§ 3. Zachowanie się wobec Organów nadzorczych. Organem nadzorczym młodzieży, dojeżdżającej do szkół może być: a) dyżurujący na dworcu kolejowym, względnie w pociągu nauczyciel; b) nadzorujący na dworcu kolejowym, względnie w pociągu członkowie Komitetów Rodzicielskich; c) upoważniony przez Dyрекcję szkoły względnie Radę Pedagogiczną — uczeń. Wobec organu nadzorczego młodzież przestrzega posłuszeństwa bez zastrzeżeń.

§ 4. Stosowanie się do przepisów kolejowych. Młodzież szkolna dojeżdżająca przestrzega i ściśle się stosuje do przepisów obowiązujących wszystkich podróźnych na kolejach Państwowych, a nadto w każdym wypadku stosuje się bezzwłocznie do wszelkich wskazań i uwag funkcjonariuszy kolejowych (rewizorów, konduktorów).

§ 5. Obowiązek legitymowania się. Każdy uczeń dojeżdżający okazuje swoją legitymację uczniowską na żądanie: 1. Nauczyciela dyżurującego na dworcu kolejowym względnie w pociągu; 2. nadzorujących na dworcu kolejowym względnie w pociągu członków Komitetów Rodzicielskich; 3. funkcjonariuszy kolejowych.

§ 6. Wykroczenia przeciw powyższym przepisom będą karane odebraniem prawa zamieszkania poza miejscowością, w której znajduje się szkoła i dojeżdżania codziennego na naukę, aż do wykluczenia z zakładu.

Przy tej sposobności przypomina Kuratorjum młodzieży dojeżdżającej zakaz palenia papierosów w miejscach publicznych, a więc także na dworcach kolejowych i w wagonach kolejowych.

Zarządzenia powyższe wchodzą w życie z nowym rokiem szkolnym 1925/26.

6. rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 4 czerwca 1924 l. 4401/II ogranicza w znacznej mierze studjum prywatne w p. gimnazjach, bo ze względu na wybitne wychowawcze zadanie szkoły średniej ogólnokształcącej oraz stosowane w niej metody nauczania uchyliło zasadniczo możliwość przyjmowania do gimnazjów państwowych na obszarze Okręgów szkolnych Krakowskiego i Lwowskiego młodzieży w charakterze uczniów prywatnych i zdawania rocznych egzaminów prywatnych. Od powyższej reguły dopuszczalne są następujące wyjątki. Do studjum prywatnego w gimnazjach państwowych może Kurator dopuścić wyjątkowo jednostki, które z powodu wad organicznych albo ze względu na stan swego zdrowia, niebezpieczny dla otoczenia — nie mogą, względnie nie powinny uczęszczać na codzienną naukę szkolną. Prośba o zezwolenie na studjum prywatne, skierowane za pośrednictwem dyrekcji gimnazjum do Kuratorjum, winna w tych wypadkach zawierać, jako dowód niemożności odbywania studjum publicznego, świadectwo lekarza urzędowego.

XIII. STATYSTYKA UCZNIÓW WEDŁUG STANU

Z 1 GRUDNIA 1924 R.

KLASA	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Razem
1. Z końcem r. 1923/24 klasy liczyły oddziałów . . .	1	1	1	2	2	2	2	2	13
2. Przy promowainu kl. liczyły uczniów	45 ⁴	42 ⁵	40 ⁵	83 ²	74	63 ²	66 ¹	72 ⁴	485 ²³
3. Z tego promowano	44 ⁴	39 ⁵	39 ⁵	76	69	57 ²	63 ¹	72 ⁴	459 ²¹
4. Z tego pozostało na drugi rok	1	3	1	7 ²	5	6	3	—	26 ²
W r. 1924/25 klasy liczą oddziałów	2	1	1	2	2	2	2	2	14
1/XII 1924 klasy liczyły uczn'ów	87 ²	56 ⁴	46 ³	92 ¹	83	76	76	67	583 ¹¹
W tem promowanych	—	43 ⁴	39 ³	39 ¹	69	64	54	61	369 ⁸
W tem drugorocznych	1	2	1	5	5	3	2	—	19
W tem przyjętych ze szkół powsz.	86 ³	—	—	—	—	—	—	—	86 ³
„ „ ze szkół średn	—	11	6	48	9	9	20	6	109
Klasy liczą rz. katol.	80 ³	56 ⁴	43 ³	79 ¹	79	64	67	49	517 ¹¹
„ „ grecko-kat.	—	—	—	—	—	1	—	—	1
„ „ ewang. augsb.	1	—	—	—	—	—	—	—	1
„ „ wyzn. mojżeszowego	6	—	3	13	4	11	9	18	64
Razem	87 ²	56 ⁴	46 ³	92 ¹	83	76	76	67	583 ¹¹
Urodzonych w 1914 r. kl. liczyły	60 ³	—	—	—	—	—	—	—	60 ³
„ w 1913 r. „ „	22	36 ⁴	1	—	—	—	—	—	59 ⁴
„ w 1912 r. „ „	5	15	29 ³	3 ¹	—	—	—	—	52 ⁴
„ w 1911 r. „ „	—	4	11	45	—	—	—	—	60
„ w 1910 r. „ „	—	1	5	26	46	—	—	—	78
„ w 1909 r. „ „	—	—	—	11	23	45	—	—	79
„ w 1908 r. „ „	—	—	—	5	10	16	33	—	64
„ w 1907 r. „ „	—	—	—	2	3	8	28	36	77
„ w 1906 r. „ „	—	—	—	—	1	5	8	18	32
„ w 1905 r. „ „	—	—	—	—	—	1	4	8	13
„ w 1904 r. „ „ (wcześniej)	—	—	—	—	—	1	3	5	9
Razem	87 ²	56 ⁴	46 ³	92 ¹	83	76	76	67	583 ¹¹

KLASA	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Razem
Klasy liczą miejscowych	77	43	42	68	56	55	58	39	438
„ „ z powiatu	7 ³	4 ⁴	4 ³	4 ¹	4	3	1	7	34 ¹¹
„ „ z dalszych okolic	3	9	—	20	23	18	17	21	111
Razem	87 ³	56 ⁴	46 ³	92 ¹	83	76	76	67	583 ¹¹
Dzieci: obywateli ziemskich . . .	4 ³	3 ³	4 ³	9 ¹	12	6	6	5	49 ⁹
Włościan i rolników drobnych . .	2	—	2	2	2	5	—	2	15
Urzędników i oficjalistów rolnych	1	—	4	2	—	3	3	—	13
Przemysłowców	4	4	4	3	8	2	1	6	32
Rzemieślników	4	6	—	3	4	5	3	2	27
Urzędników fabrycz. i przemysł.	2	—	2	1	1	1	1	—	8
Robotników fabrycz. i przemysł.	1	—	—	2	—	—	—	—	3
Kupców i przedsiębiorców handl.	1	2	3	13	11	5	11	9	55
Urzędników handlow. i bankow.	9	3	2	6	6	3	—	1	30
Urząd. poczt. y, kolei i telegrafu	10	6	3	9	7	8	9	6	58
Służby i robot. kolei, poczt. y i tel.	4	1	—	2	—	—	—	—	7
Wojskowych stopni oficerskich	2	5	1	—	3	1	—	1	13
„ „ niższych	2	1	—	2	1	—	1	—	7
Inteligencji zawodowej	13	3 ¹	3	9	8	4	10	11	61 ¹
Profesorów i nau. zycieli	4	6	7	6	7	6	9	6	51
Urzędników państwowych	5	9	1 ¹	7	6	10	14	2	54 ¹
Urzędników komunalnych	8	3	6	6	3	5	1	—	32
Służby z urzędów państwowych	1	—	—	—	—	1	—	—	2
„ „ komunalnych	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Właścicieli nieruchomości miejsk.	4	—	—	—	—	1	—	—	5
Wyrobników	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Emerytów	5	—	4	8	2	3	5	7	34
Innych zawodów	—	—	—	—	—	5	—	7	12
Zupełne sieroty	—	3	—	2	2	2	2	2	13
Razem	87 ³	56 ⁴	46 ³	92 ¹	83	76	6	67	58 ¹¹
Na początku r. 1924/25 przy.ęło	84 ³	56 ⁴	46 ³	94 ¹	84	75	78	64	581 ¹¹
W ciągu roku przybyło	6	1	— ²	3	4 ¹	3	1	4	22 ³
„ „ ubyło	3 ¹	2	1	8	10	7	8	1	40 ¹
Z końcem roku kl. liczyły	87 ³	55 ⁴	45 ⁵	89 ¹	78 ¹	71	71	67	563 ¹⁵
Z tego uznano za:									
chlubnie uzdolnionych	15	10	14 ¹	16	9	13	7	12	93 ¹
uzdolnionych	55 ³	28 ¹	27 ³	53 ¹	50	43	50	43	349 ⁷
na ogół uzdolnionych	7	8 ¹	—	—	—	—	—	—	15 ³
nieuzdolnionych	4	7 ¹	2 ¹	14	4 ¹	2	2	2	37 ³
do egzaminu popraw. przeznacz.	6	1	2	5	15	13	12	0	64
nieklasyfikowano	—	1	—	1	—	—	—	—	2
Ogółem	87 ³	55 ⁴	45 ⁵	89 ¹	78 ¹	71	71	67	563 ¹⁵

XIV. KRONIKA ZAKŁADU.

1. Rok szkolny 1924/25 rozpoczęto dnia 1. września uroczystym nabożeństwem w kościele św. Anny w obecności młodzieży szkolnej i grona nauczycielskiego.

2. Dnia 10. września 1924. rozstał się z życiem

Ś. P.

Anioł de Tempraforte Fabris

Profesor p. gimnazjum IV. im. H. Sienkiewicza.

Niespodziewana śmierć Jego wywołała głęboki żal w sercach Kolegów i powierzonej Jego pieczy młodzieży, ponieważ — choć obcy nam pochodzeniem — goraco przywiązał się do nowej ojczyzny — i przywiązanie to przelewał na młodzież i Kolegów. Wykładając język francuski, zapalał uczniów do poznania kultury zachodu i zachęcał, by pracowali nad sobą dla dobra Ojczyzny. Dla Kolegów ugrzeczniony i usłużny; zjednał zatem sobie przychylność wszystkich.

Dnia 12. września odbył się pogrzeb, który samorzutnie przemienił się w wielką manifestację ze strony młodzieży, pragnącej uczcić godnie pamięć ukochanego przełożonego. Nad grobem imieniem Kolegów pożegnał zmarłego dyrektor Dr. Kukliński, a imieniem uczniów Marjan Pieczarkowski. Dnia 15. września X. Dr. Rychlicki odprawił nabożeństwo żałobne za spokój Jego duszy.

Cześć Jego pamięci!

3. Do spowiedzi i komunji św. przystępowali uczniowie w dniach 3 i 4 października i w dniach 5 i 6 czerwca. Spowiedź wielkanocną odprawiali uczniowie w dniach 24 i 25 marca 1925 r. po odbyciu trzechdniowych rekolekcji, podczas których wygłosił egzorty ks. Rudolf Van Roy.

4. Dnia 18 paźdz. pożegnał zakład uroczystym porankiem ustępujących zasłużonych pedagogów: dyrektora Romana Zawilińskiego; profesorów: Romana Gutwińskiego i Dra Bronisława Swibę. Po uroczystem nabożeństwie w kościele św. Anny, na którem kierował chórem O. Rizzi, młodzież ze sztandarem i orkiestrą przedefilowała przed jubilatami, poczem w sali rysunkowej odświętnie przybranej, powitano wchodzących kantatą. Imieniem Profesorów pożegnał ustępujących Dr Józef Krajewski, podnosząc każdego zasługi na niwie pedagogicznej. Imieniem młodzieży dyrektora zakładu żegnał Jan Pachonński, profesora Gutwińskiego Władysław Konieczny, prof. Dra Bronisława Swibę Aleksander Bielas. Imieniem Komitetu Rodzicielskiego przemówił do jubilatów dyr. Pelczarski. W końcu zabrał głos Dr Antoni Mikulski, dyrektor państw. sem. naucz., prezes Okręgu i Koła T. N. S. Ś. i W. w Krakowie i żegnając ustępujących imieniem Towarzystwa, wyraził nadzieję, iż tem wydatniejszą będzie ich praca na niwie społecznej. Po przemówieniach młodzież popisywała się śpiewem i muzyką.

Skromną tę uroczystość zaszczytili swoją obecnością przedstawiciele Kuratorjum, dyrektorzy zakładów średnich, rzesze profesorów i rodziców, składając w ten sposób hołd zasłudze.

5. W tym miesiącu młodzież naszego zakładu wraz ze sztandarem wyjechała do Dziedzic, by na ziemi rodzinnej powitać zwłoki ś. p. Henryka Sienkiewicza. Na trumnie znakomitego pisarza złożono od zakładu wieniec.

6. Dnia 31 października skromną szkolną uroczystością uczczono pamięć rocznicy oswobodzenia Krakowa.

7. Dnia 7 grudnia Komitet Rodzicielski urządził dla młodszych uczniów wieczór św. Mikołaja. Młodzież wraz z rodzicami i gronem profesorów spędziła przyjemnie kilka godzin.

8. Dnia 15 i 16 grudnia odbył się uroczysty wieczorek ku czci Henryka Sienkiewicza. Młodzież przygotowała go z całym pietyzmem, jaki należał się naszemu wielkiemu pisarzowi a zarazem patronowi zakładu.

9. W miesiącu styczniu dwa razy wystąpiło Kółko dramatyczne z wesołemi komedyjkami ku rozweseleniu młodzieży i dwa razy urządzono dla niej wieczór humoru.

10. Dnia 8. lutego młodzież należąca do sodalicii obchodziła wspólny opłatek.

11. Dnia 3. i 18. lutego wojskowość zorganizowała dwa wykłady o obronie przeciwegazowej.

12. Dnia 10. marca delegacja naszej młodzieży, złożona przeważnie z byłych kolonistów wakacyjnych, wzięła udział w pogrzebie ś. p. Dr Frączkiewicza, długoletniego i wielce zasłużonego członka około Tow. Kolonji wakacyjnej. Grono reprezentował Prof. Władysław Koch.

13. Dnia 2. maja zakład uroczyście obchodził święto narodowe Konstytucji 3. maja. Podniosłe przemówienie wygłosił Prof. Koch Władysław. Po deklamacjach i produkcjach muzycznych młodzież odśpiewała „Boże coś Polskę.“

14. Dnia 3. maja delegacja młodzieży udała się do kościoła N. P. Marji. Uroczystość na błoniach z powodu niepogody odpadła.

15. Dnia 8. maja zakład uczcił imieniny Prezydenta Rzp. polskiej porankiem. Przy tej sposobności wyrażono wdzięczność Najdostojniejszemu Zwierzchnikowi państwa za odznaczenie medalem 3. maja kilku uczniów między innymi i wychowanka naszego zakładu Aleksandra Bielasa, ucznia kl. VIII.

16. Egzamin dojrzałości piśmienny odbył się w dn. 15. i 16. maja; ustny od 5. do 16. czerwca W oddziale I. przewodniczył JWPan Dr Leon Sternbach, prof. Uniw. Jagiell., a w oddziale II. JWPan Dr Kazimierz Nitsch, prof. Uniw. Jagiell.

17. 24. czerwca otwarto w zakładzie wystawę prac uczniów. Eksponaty dają przegląd najlepszych rysunków i modeli, wykonanych przez uczniów.

18. W dniach 25. 26. 27. czerwca odbyły się doroczne igrzyska młodzieży. Prócz tego dzień 27. czerwca poświęcony był uroczystemu obchodowi 900 letniej rocznicy koronacji Króla Bolesława Chrobrego.

19. Rok szkolny zakończono dnia 28. czerwca; po uroczystem nabożeństwie, odśpiewaniu hymnu „Te Deum“ i „Boże coś Polskę“ młodzież wraz ze sztandarem i orkiestrą powróciła do zakładu, gdzie w sposób uroczysty rozdano im świadectwa. W każdej klasie odbył się mianowicie poranek, zakończony przemówieniami p. wychowawców i delegatów Komitetu Rodzielskiego i wręczeniem nagród najlepszym uczniom.

XV. WYNIK EGZAMINU DOJRZAŁOŚCI.

A/ W terminie jesiennym 1924 r. odbył się egzamin ustny dnia 9 września pod przewodnictwem dyrektora gimnazjum II św. Jacka JW Pana Stanisława Bednarskiego.

Do egzaminu zgłosiło się z oddziału A klasy VIII abiturjentów 6.

Świadectwo dojrzałości otrzymali:

Bauda Kazimierz, Karcz Andrzej, Włodarski Roman.

B/ W terminie lutowym 1925 odbył się egzamin d. 12 lutego pod przewodnictwem dyrektora zakładu. Zgłosiło się abiturjentów 4.

Świadectwo dojrzałości otrzymali:

Z oddziału A: Latacz Eugenjusz, Trylski Józef, Szczepanik-Dzikowski Eugenjusz;

Z oddziału B: Spiegel Henryk.

C) W terminie czerwcowym 1925, egzamin piśmienny odbył się w dniach: 15 i 16 maja.

Tematy do wypracowań piśmiennych:

1. polskie: Oddział A. a) Wpływ literatury francuskiej na literaturę polską.

b) Co zawdzięcza Polska Jagiellonom?

c) Które szczególnie gałęzie przemysłu mogą się w Polsce rozwinąć ze względu na jej przyrodzone bogactwo?

Oddział B a) Jakie były najwyższe ideały naszej poezji romantycznej?

b) Konstytucja 3 Maja jako testament Polski niepodległej.

c) Na czym polega prawdziwa kultura człowieka?

2. łaciński: Cornelii Taciti: Ab excessu divi Augusti l. III c. 12.

Egzamin ustny odbył się od 5—16 czerwca. W oddziale A przewodniczył JW Pan Dr Leon Sternbach, prof. Uniw. Jagiell. jako delegat Kuratorium Okręgu szkolnego krakowskiego, w oddziale B JW Pan Dr Kazimierz Nitsch, prof. Uniw. Jagiell. jako delegat Kuratorium Okręgu szkolnego krakowskiego.

Do egzaminu zgłosiło się uczniów publicznych 56.

Z tych otrzymało świadectwo dojrzałości z postępem:

celującym 17

dobrym 20

dostatecznym 17

reprobowano na pół roku 2

ALFABETYCZNY WYKAZ.

A) 1. *Bielas Aleksander.	B) 1. Battaglia Andrzej.
2. *Binder Ernest.	2. Eker Stanisław.
3. *Blassberg Stefan.	3. *Fakler Szyja.
4. Bugayski Tadeusz.	4. Federgrün Efraim.
5. Chrząszcz Emanuel.	5. Janicki Stanisław.
6. Fischer Tadeusz.	6. Konieczny Władysław.
7. *Korngold-Fragner Zygmunt.	7. Königsberger Edward.
8. Frisch Alfred.	8. Kunicki Janusz.
9. *Goldman Jan.	9. Lipiński Zbigniew.
10. *Haber Henryk.	10. Łodygowski Jan.
11. *Helebrand Alojzy.	11. Maciesza Stefan.
12. Hof Tadeusz.	12. Messer Fryderyk.
13. *Jellonek Andrzej.	13. Mikulski Józef.
14. Lax Feliks.	14. Mitera Tadeusz.
15. Litawski Jerzy.	15. Moniewski Henryk.
16. *Lubieński Jerzy.	16. Peace Wilhelm.
17. Majewicz Tadeusz.	17. *Pieczarkowski Marjan.
18. Marczak Stanisław.	18. Schnayder Jerzy.
19. Neuman Aleksander.	19. Schönfeld Hirsch.
20. *Ostrowski Kazimierz.	20. Schwarz Jan.
21. Pachowski Jan.	21. *Singer Emil.
22. Potocki Ignacy.	22. Sper Józef.
23. *Reczyński Zbigniew.	23. Szczurkowski Tadeusz.
24. Romanowski Jan.	24. Świder Julian.
25. Stahr Jan.	25. Wodniecki Józef.
26. Zajac Jan.	26. *Wójtowicz Edward.
27. Schwartz Leon.	27. Wojtusiak Roman.
28. Turski alias Turaczyk Miecz.	28. Zarnecki Kazimierz.

XVI. WYKAZ KSIĄŻEK SZKOLNYCH,

których się używać będzie w roku szkolnym 1925/26.

Kl. I. Szydelski-Thullie: Dzieje objawienia Bożego w Starym Testamencie. — Reiter: Czytania polskie, cz. I. — Radliński: Geografia, cz. I. — Sierżputowski: Arytmetyka, cz. II. — Dyakowski: Historia naturalna, cz. I.

Kl. II. Szydelski-Thullie: Dzieje objawienia Bożego w Nowym Testamencie, cz. I. — Reiter: Czytania polskie, cz. II. — Stein-Zawiliński: Gramatyka języka polskiego. — Jakóbiec-Leonhard: Pierwsza książka do nauki języka niemieckiego.

J. Szarota: *Première livre de français*. Gebert i Gebertowa: *Opowiadania z dziejów ojczystych*. Romer: *Geografia* na kl. II, wyd. VI. Sierżputowski: *Arytmetyka*, część III. Dyakowski: *Historja naturalna*, część II.

Kl. III. St. Szydelski-Thulie: *Dzieje objawienia Bożego w Nowym Testamencie*, cz. II. Reiter: *Czytania polskie*, cz. III; *Gramatyka* jak w kl. II. Jakóbiec-Leonhard: *Druga książka do nauki jęz. niemieckiego*. J. Szarota: *Deuxième livre de français*. Gebert i Gebertowa: *Opowiadania z dziejów ojczystych*. Radliński: *Pięć części świata pozaeuropejskich*. Sierżputowski: *Arytmetyka*, cz. IV. Dyakowski: *Historja naturalna*, część II. Arct — Golczewski — Kołodziejczukowie: *Botanika*. Żłobicki: *Wiadomości z fizyki*.

Kl. IV. Ks. Jougan: *Liturgika*. Wojciechowski — Próchniecki: *Wypisy polskie*, t. IV. Stein — Zawiliński: *Gramatyka języka polskiego*. Lewicki: *Początki nauki języka łacińskiego*, cz. I i II. Samolewicz: *Zwięzła gramatyka języka łacińskiego*. J. Szarota: *Troisième livre*. Zakrzewski: *Historja starożytna*, t. I. Fuchs — Radliński: *Geografia Europy*. Gułkowski: *Algebra*, cz. I. Enriquez — Amaldi — Wójtowicz: *Geometria*. Nussbaum — Wiśniewski: *Zoologia*.

Kl. V. Gadowski: *Zarys historii Kościoła katolickiego*. Chrzanowski — Wojciechowski: *Wypisy polskie*, cz. I. *Gramatyka* jak w kl. IV. Wojciechowski: *Wypisy polskie*, t. V. Szczepański: *Wypisy łacińskie*. Samolewicz — Sołtysik: *Gramatyka*. Próchniecki: *Ćwiczenia łacińskie*, cz. II. Jakóbiec — Leonhard: *Deutschland und die Deutschen*, cz. I. J. Szarota: *Paris*. Zakrzewski: *Historja średniowieczna*, t. II. Lewicki: *Zarys historii Polski*. Pawłowski: *Geografia dla klas wyższych*, t. I. Gutkowski: *Algebra*, cz. II. *Geografia*, jak w klasie IV. Nussbaum — Wiśniewski: *Zoologia*.

Kl. VI. Gadowski: *Jak w klasie V*. Chrzanowski-Wojciechowski: *Wypisy polskie*, cz. I. — Samolewicz-Sołtysik: *Gramatyka* cz. II. — Sallustius *Bellum Catilinae* (wyd. Sołtysika.) — Cicero: *Wybór mów*, cz. II. (wyd. Szczepański.) — Ovidius: (wyd. Sinki.) — Jakóbiec-Leonhard: *Deutschland und die Deutschen* cz. II. — Szarota: *Piąta książka do nauki języka francuskiego*. — Zakrzewski: *Historja nowożytna* t. III. — Lewicki: *Zarys historii Polski*. Gutkowski: *Algebra*, cz. I i II. Wójtowicz: *Trygonometria*. Natanson — Zakrzewski: *Nauka fizyki*, t. I i II.

Kl. VII. Sieniatycki: *Dogmatyka*, wyd. V. *Podręcznik do nauki języka polskiego* ustali się po wakacjach. — Cicero: *Wybór mów filozoficznych* (wyd. Szczepańskiego.) — Vergilius: *wybór dzieł* (wyd. Sinki.) Ippoldt-Stylo: cz. III. — Zakrzewski: *Historja nowożytna*, t. III. — Lewicki: *Zarys historii Polski*. —

Mikułowicz: Matematyka na klasę VII. — Łomnicki: Geometria. — Natanson-Zakrzewski: Nauka fizyki t. II i III.

Kl. VIII. Ks. Sieniatycki: Etyka katolicka, wyd. III. Podręcznik do nauki języka polskiego ustali się po wakacjach. — Sinko: Poezje Horacjusza. — Tacyt: (wyd. Starowiejskiego.) — Ippold-Stylo: cz. IV. — Węckowski i Szarota: La France, cz. II. — Pawłowski-Bystroń-Peretiatkowicz: Polska współczesna. — Kranz: Zbiór zadań. — Natanson-Zakrzewski: Nauka fizyki t. III i IV. — Nuckowski: Logika. — Höfler Zawirski: Psychologia.

XVII. IMIENNY SPIS UCZNIÓW. ¹⁾

KLASA I A

Barański Zygmunt (no)
 *Bednarczyk Antoni
 *Bednarczyk Wacław
 Bielański Gustaw (prywatnie) (I)
 Bogatyński Antoni (I)
 Chmiel Miłosz (I)
 Chudzikiewicz Mieczysław (I)
 Delkowski Ludwik (I)
 Dembiński Adam (I)
 *Ekier Jan
 Frankiewicz Antoni (I)
 *Głębowicz Władysław
 Grubenthal Roman (I)
 Güntner Tadeusz
 Hubicki Włodzimierz (I)
 Janiszewski Tomasz
 *Jaworski Tadeusz
 Just Jerzy (I)
 *Kirchmayer Stanisław
 Klimala Jerzy (I)
 Kloes Kazimierz (I)
 Koczur Julian (I)
 Kotsch Kazimierz (I)
 Kramarski Alfred
 Królik Tadeusz (no)
 Krzyształowicz Władysław (I)
 Kubin Jerzy (I)
 Kupeczyński Zbigniew (31/I. 1925)
 Laskowski Olgierd (no)

*Lempart Czesław
 Mroczkowski Leszek
 Nyczek Mieczysław (no)
 Pachel Ludwik (I)
 Peterek Józef (I)
 *Porębski Janusz
 Radwański Andrzej (I)
 Radziwiłł Albrecht (prywatnie) (I)
 Reicher Aleksander
 Röhrenschef Tadeusz (I)
 Schütz Przemysław (I)
 Sikorski Tadeusz (I)
 Sularz Antoni
 Szostak Władysław (I)
 Winzer Józef (I)
 Wyżga Jerzy
 Zięba Tadeusz (I)

KLASA I B.

Beckmann Jerzy (I)
 Beiersdorf Otto
 Borkowski Jerzy (I)
 Dydyński Antoni (I)
 Dym Józef (I)
 Filek Stefan (I)
 Frischer Edward (I)
 Galas Marjan (I)
 Hartmann Willibald (I)
 Hein Eugenjusz (I)
 Henocho Władysław (I)

¹⁾ Gwiazdka przy nazwisku oznacza ucznia uzdolnionego chlubnie.

Jasiński Józef (I.)
 *Karbowski Władysław
 Kisielewski Wilhelm (I.)
 Klimek Edward (I.)
 *Klug Zgibniew
 Komopka Jan (I.)
 Krasucki Henryk (wyst. 31. I. 1925)
 *Krzyworzeka Jan
 Kwiatkowski Zbigniew (I.)
 Lachowicz Marjan (I.)
 Lupa Ludwik (I.)
 Madej Józef (I.)
 Malik Zdzisław (I.)
 *Menschik Zygmunt
 Nędza Władysław (I.)
 Ochalski Jan (I.)
 Oppenauer Stanisław
 *Pachoński Zbigniew
 Piramowicz Włodzimierz (n. o.)
 Pradel Otto (I.)
 *Pretzel Wilhelm
 Romański Zbigniew (n. o.)
 Rudolf Zdzisław (I.)
 Schneid Władysław (I.)
 Skowron Zygmunt (I.)
 Skrzyński Ludwik (I.)
 Sołtykiewicz Tadeusz (I.)
 Spira Maurycy (wyst. 15. III. 1925)
 Swolkień Jerzy (n. o.)
 Śliwiński Adam (I.)
 Tomaszewski Tadeusz (I.)
 Węgrzynowski Tadeusz (I.)
 *Wilga Witold
 Wróblewski Zbigniew (I.)
 Zgorzelski Józef

KLASA II.

Adamski Edward (I.)
 Alber Włodzimierz (I.)
 Biedroński Mieczysław (I.)
 Bielański Jan (prywat.) (I.)
 *Bielański Adam
 *Biermański Władysław
 Bniński Roman (prywat.) (n. o.)
 Bobrzyński Stanisław (I.)
 Bochenek Bronisław (I.)

Bocheński Mieczysław (prywat.) (n. o.)
 Chmura Henryk (I.)
 Chrzaszcz Ludwik (I.)
 Cybulski Lesław (I.)
 Czajka Bronisław
 Czech Zdzisław (I.)
 Fabris Arrigo (n. o.)
 Glazer Jan (n. o.)
 Goliszewski Witold (I.)
 Golonka Kazimierz (I.)
 *Gols Jan
 *Jaglarz Zbigniew
 *Kleszczyński Ignacy
 *Kolankowski Zygmunt
 Klusek Jan (I.)
 Kołodziejczyk Roman (4. II. 1925)
 Kopera Zygmunt (nieklas.)
 Krasucki Andrzej (2. II. 1925)
 Król Edward (I.)
 Król Jan
 *Kukliński Antoni
 Kuśnierz Zdzisław (n. o.)
 Kuźnicki Antoni (n. o.)
 Lewandowski Alfred (I.)
 Ligas Adam
 Madej Leon (n. o.)
 Majer Teodor (n. o.)
 Majewski Andrzej (I.)
 Mikulski Józef
 Mroczkowski Zbigniew (I.)
 Niemczyk Wojciech (I.)
 Ostrowski Kazimierz (I.)
 Pilch Eugenjusz (I.)
 Prochyra Kazimierz (I.)
 Puchała Mieczysław (I.)
 Ramza Tadeusz
 Reuppert Leszek (I.)
 Senowski Jan (I.)
 Sikorski Władysław
 Skoczowski Marjan (n. o.)
 Szczepański Wiesław
 Szczurowski Stanisław (I.)
 Szubert Zbigniew (I.)
 *Tomaszewski Julian
 Tyszlér Henryk
 Uruski Aleksander (I.)
 *Wimmer Zbigniew

Własnowolski Julian (I.)
 *Wolek Józef
 Zagórski Władysław (I.)
 Zgut Stefan (n. o)

KLASA III.

Babulski Tadeusz (I.)
 Bogatyński Marjan (I.)
 Boguszewski Bogumił (I.)
 Boguszewski Bohdan (I.)
 *Borowiczka Zbigniew
 Bross Stefan (I.)
 *Bryzek Leszek
 Brzezowski Adam (I.)
 Czyżowski Artur (I.)
 *Dryszkiewicz Jan
 *Epstein Marjan
 Fall Włodzimierz
 Gawroński Juljusz
 Gworek Jan (I.)
 Iwanicki Kazimierz (I.)
 Jakesch Jerzy (I.)
 Jaworski Jerzy (I.)
 Kirchmayer Jan (I.)
 *Kisielewski Zdzisław
 Kretschmer Tadeusz (I.)
 Krzyżanowski Antoni
 Kudelski Eugenjusz (I.)
 Lewalski Antoni (I.)
 Łubieński Ludwik (I.)
 *Machnicki Jan
 Maydell Stanisław (I.)
 Merenda Adam
 Monné Bolesław (I.)
 Mól Emil (I.)
 *Nowak Jan
 Nycz Jan
 *Oliwa Stanisław
 Pazur Kazimierz
 *Potocki Ludwik
 Prugar Kazimierz (I.)
 *Radwański Władysław
 Rakiewicz Adam (I.)
 Rękiewicz Stefan (I.)
 Siedlecki Stanisław (I.)
 *Skąpski Jan

Sosnowski Jan (I.)
 Srebro Zdzisław (7. III. 1925)
 Stahl Stanisław (I.)
 *Süsskind Jakób
 *Truszkowski Witold
 *Welanyk Karol
 Radziwiłł Dominik (prywat.) (I.)
 Radziwiłł Karol (prywat.) (I.)
 *Morawski Zdzisław (prywat.)
 Leszczyński Witold (prywat.) (I.)
 Morawski Józef (prywat.)

KLASA IV A.

Arct Zbigniew (I.)
 Balcer Zbigniew (I.)
 Barta Karol (I.)
 *Baziuk Jarosław
 Bielański Władysław (I.)
 Cybulski Stefan (I.)
 *Czyżowski Zygmunt
 *Ehrenpreis Wiktor
 *Fischer Karol
 Fryc Tadeusz (I.)
 *Goyski Jan
 Halawa Zygmunt (I.)
 Isenberg Erwin (I.)
 *Jasiewicz Jan
 *Jaśkiewicz Juljusz
 Kadulski Adam (I.)
 Knobel Zbigniew
 Kowarzyk Wendelin (I.)
 *Krzanowski Kazimierz
 Krzyżanowski Jerzy
 Liptak Stanisław (I.)
 Mięczyński Andrzej (prywat.) (I.)
 Michalik Jerzy (I.)
 *Mikułowski-Pomorski Tadeusz
 Moimir Tadeusz (I.)
 Ostrowski Witold (I.)
 Pągowski Józef
 Petecki Jan (I.)
 *Piątkowski Zbigniew
 Pileski Tadeusz
 Prochyra Tadeusz (I.)
 Pszorn Bolesław (I.)
 Rouppert Kazimierz (I.)

Sikorski Tadeusz (I.)
 Skrochowski Kazimierz
 Smrokowski Stanisław (I.)
 *Stanowski Jerzy
 *Strzetelski Jan
 Sulikowski Stefan (I.)
 Szczurkowski Cyprian (I.)
 *Wachtel Juliusz
 Weissglas Jan (I.)
 *Woźniakiewicz Tadeusz
 Wyrobek Kazimierz (I.)
 Zaborowski Stefan (I.)
 Zubczewski Adam (I.)

KLASA IV B.

Balabuszyński Zdzisław (I.)
 Bańdo Aleksander
 Bigot Stanisław
 Christ Feliks (I.)
 Christ Hugo (I.)
 Christ Wiktor (I.)
 *Dadak Józef
 Danczak Roman (27. X. 1924)
 Dąbek Edward
 Doroz Jan (I.)
 Gołębski Stefan (27. II. 1925)
 Górecki Władysław
 Grzeszczuk Edward (I.)
 Grünberg Władysław (I.)
 Grzybok Władysław (I.)
 Grzymek Stefan (I.)
 Horowitz Tadeusz (I.)
 Hyla Michał
 Idzik Jan (I.)
 Janecki Jerzy (2. III. 1925)
 Kaliciński Mieczysław
 Kalita Władysław (19. II. 1925)
 Kanfer Juliusz (I.)
 Karbownik Wład. (27. III. 1925)
 Kłodziński Zygmunt (I.)
 Kul'nowski Andrzej
 Lachs Henryk Marcei (I.)
 Lenk Czesław (I.)
 Lieber Dawid (I.)
 Litwin Antoni
 Łakomski Tadeusz (31. I. 1925)

Majewski Kazimierz (31. I. 1925)
 Majka Bolesław
 Majka Józef
 Michałuk Tadeusz (uzupełn.)
 *Mohr Stanisław
 Nowak Antoni
 Piotrowski Jan
 Puchalski Gustaw Andrzej (I.)
 Puryś Jakób
 Pustelnik Zbigniew Edward (I.)
 Skotnicki Jan (I.)
 Skulski Zbigniew
 Solecki Adam (24. XI. 1924).
 Stopyra Antoni (I.)
 Szpilczyński Stanisław (I.)
 Tęcza Władysław (I.)
 Wadler Gimpel (I.)
 Wajl Juliusz
 Walenta Stanisław
 Wojewódzki Euzebjusz (I.)
 Zośel Teofil Zygmunt (I.)

KLASA V A.

Bniński Andrzej (I.)
 *Bojarski Tadeusz
 Bolland Stefan (I.)
 Borowski Adam (I.)
 Burezyk Stanisław (I.)
 Bzowski Franciszek (I.)
 Dyakowski Stanisław (I.)
 Filipkiewicz Roman (3. III. 1925)
 Gawroński Henryk
 Gdowski Jan (I.)
 Głodkiewicz Mieczysław (I.)
 *Gundelach Włodzimierz
 Herlinger Otto (I.)
 Horain Witold (I.)
 Jankowski Jan (I.)
 Jasiński Zbigniew
 Kański Juliusz (1. II. 1925)
 Kiersztyn Edmund (I.)
 Konderski Zygmunt (1. II. 1925)
 Konieczny Tadeusz (I.)
 Łoziński Jan (3. III. 1925)
 *Malinowski Władysław
 Miśowicz Zygmunt (I.)

Nawrocki Zygmunt
 Nieciecki Stanisław (3. III. 1925)
 Piotrowski Kazimierz (I.)
 Prus Henryk (4. III. 1925)
 Pszon Adam
 Rajtar Jan (I.)
 Rudkowski Tadeusz (I.)
 Sadowski Kazimierz (I.)
 Siedlecki Andrzej (I.)
 Sira Bogusław (I.)
 Skąpski Zygmunt (I.)
 Smrokowski Władysław (I.)
 Stasińiewicz Aleksander (I.)
 Stojowski Henryk (I.)
 *Woźniakiewicz Adam
 Zięcik Marjan (I.)

KLASA V B.

Bak Paweł (15. V. 1925)
 Berger Michał
 Boguszewski Bolesław (I.)
 Behdanowicz Jan (I.)
 Bojkowski Józef (27. IX. 1924)
 Cuber Zygmunt (I.)
 Curyłło Stanisław (I.)
 Ellnain Tadeusz (17. XI. 1924)
 Fuchs Bolesław (I.)
 Gajdecki Aleksander
 Gottlieb Włodzimierz (I.)
 Górski Adam (I.)
 Grochał Tadeusz.
 Gucwa Józef (28. III. 1925)
 Hejduk Bronisław (I.)
 Hendrich Karol (1. II. 1925)
 Jaworski Włodzimierz
 Kępiński Antoni
 Kisielewski Czesław (I.)
 Kisielewski Kazimierz (I.)
 Konarski Marjan (I.)
 Kopera Jerzy (I.)
 Krzyżanowski Józef (I.)
 *Kwiatkowski Rafał
 Kwinta Wincenty (I.)
 *Lewin Ludwik
 Litawski Odo (I.)
 Majewicz Roman (I.)

Mazur Tadeusz (I.)
 Michalski Marjan
 *Mroczkowski Piotr
 Niemczyk Adam (I.)
 Niżyński Marjan (I.)
 Paszyński Wiesław (I.)
 Peace Alan
 Porzeczkowski Bogusław
 *Pretzel Edward
 Rozwadowski Jan (I.)
 Salawa Mieczysław
 Silberbach Roman (I.)
 Sobieraj Kazimierz (I.)
 Sokołowski Franciszek
 Szczyrbak Stefan
 Wałęga Franciszek
 *Warczewski Zdzisław
 Wawrzecki Adam
 Węglarski Wilhelm (I.)
 Winzer Zygmunt (I.)
 Wolf Józef
 Zagórski Kazimierz

KLASA VI A.

*Bielski Mieczysław
 Bieńkowski Andrzej (I.)
 Dorawski Tadeusz (I.)
 Dunikowski Zbigniew (I.)
 Fąfrowicz Marjan (I.)
 Fusek Józef
 Glazer Antoni
 Jaroszyński Edward (I.)
 *Jastrzębski Józef
 *Kaleczyński Teodor
 Kosiński Tadeusz (I.)
 Kubuska Wojciech (I.)
 Kurek Stanisław (I.)
 Latacz Józef
 Leonhard Bolesław (I.)
 Łapiński Jan (I.)
 Łacki Jan (10. II. 1925).
 Lubieński Franciszek (I.)
 Maziarski Henryk (I.)
 Nielipiński Zenon
 Niesiołowski Adam (I.)
 *Nowogrodzki Stanisław

Pacyna Tadeusz (I.)
 Pelczarski Jan (I.)
 *Pelczarski Stanisław
 Pithart Zygmunt
 Popiel Maciej (I.)
 *Rozwadowski Józef
 Rychwicki Jan
 *Rydel Jan
 *Scipio Andrzej
 Seeliger Jan Kanty (I.)
 Skocz Zbigniew
 Stofa Antoni
 Sykała Tadeusz (6. X. 1924)
 Szczawiński Adam (I.)
 Śliwa Kazimierz
 Wodziecki Ludwik (I.)
 Zaczek Czesław (I.)

KLASA VI B.

Ameisen Wilhelm (I.)
 Chudzikiewicz Zbigniew (10. I. 1925)
 Fragner Stefan (I.)
 Friedmann Zygfryd (I.)
 Ganszer Kazimierz (4. VI. 1925)
 Golonka Leszek (24. I. 1925)
 *Janik Piotr
 Kirschner Edgard
 Korngold Ignacy (I.)
 Korolewicz Jerzy (I.)
 Kukuk Ernest (I.)
 Kulński Stanisław (I.)
 Liebeskind Adam (I.)
 Lawrusiewicz Jan
 Majewicz Mieczysław (I.)
 Mayer Zygfryd (I.)
 Mroczkowski Kazimierz (I.)
 Neumann Michał (2. IV. 1925)
 Nowak Stanisław (I.)
 *Nowak Tadeusz
 *Nycz Michał
 Obruśnik Antoni (I.)
 Oskarbski Tadeusz (I.)
 Pach Tadeusz (I.)
 Pauluk Julian (I.)
 Pisz Tadeusz
 Ramza Mieczysław (I.)

Raźny Aleksander (I.)
 *Rosa Jerzy
 Sira Witold
 *Skwarczyński Stanisław
 Sondaj Bolesław (31. I. 1925)
 Sożewski Roman (I.)
 Spytkowski Józef (I.)
 Stahr Julian
 Statler Alfred (I.)
 Stefaniuk Aleksander (I.)
 Strzetelski Zdzisław (I.)
 Wolf Jerzy (I.)
 Zakrawacz Józef (5. II. 1925)

KLASA VII A.

Boguszewski Bruno (I.)
 Borowski Wacław (I.)
 Burdział Mieczysław (I.)
 Dąbrowski Jerzy (I.)
 Dziurzyński Witold (1. II. 1925)
 Fischer Józef (I.)
 Górski Janusz (I.)
 *Hanczakowski Włodzimierz
 Holubowicz Karol (I.)
 Horowski Jerzy (I.)
 Jasiewicz Bogdan (I.)
 Jędziniak Władysław (7. V. 1925)
 Kohlberger Tadeusz
 Leszczycki Stanisław (I.)
 Łoziński Władysław (I.)
 Łukaszewski Lesław
 Münnich Czesław (19. I. 1925)
 Neusser Kazimierz (15. I. 1925)
 Niwiadomski Zbigniew (I.)
 Ochęduszek Bolesław (I.)
 Olma Eugenjusz (I.)
 Oskierko Stanisław
 Piotrowski Bogdan (1. II. 1925)
 Pithart Leon (I.)
 Popiel Andrzej (I.)
 Präschill Stefan (I.)
 Preiss Witold (I.)
 *Proiss Zbigniew
 Proszowski Henryk (11. III. 1925)
 Rowiński Władysław (I.)
 Schneider Stefan (9. II. 1925. VII b)

Stein Bolesław (I.)
 Ścigalski Kazimierz (I.)
 Turnau Adam
 Wapiennik Józef
 Warzeszkiewicz Stanisław (I.)
 Wierzbicki Stanisław (I.)
 Winiarz Aleksander (15. XI. 1924)
 Zubrzycki Bolesław (I.)

KLASA VII B.

Bohdanowicz Tadeusz (I.)
 Bross Alfred (I.)
 Chalbasany Stanisław
 Chudzikiewicz Jerzy (I.)
 Cieślik Bolesław (I.)
 Czaja Kazimierz
 Danek Wincenty (I.)
 Dropiowski Władysław (I.)
 Drozdowski Władysław
 Dulęba Zbigniew (I.)
 Groveckie Stefan
 Heitner Leopold
 *Herschtahl Stanisław
 Horowitz Ludwik (I.)
 *Marcinkowski Marjan
 Michorecki Zbigniew (I.)
 Morawiecki Andrzej (I.)
 Nielipiński Włodzimierz
 Pachonński Mieczysław (I.)
 Pilecki Witold (I.)
 Podgórski Roman (I.)
 *Rokiewicz Roman
 Ritterband Albert (I.)
 Schenker Joachim (I.)
 Schneider Stefan (I.)
 Schreiber Jan (I.)
 Severin Czesław (I.)
 Smólski Lucjan (I.)
 Sokołowski Marjan
 Szenker Władysław (I.)
 Szpileczyński Jan (I.)
 Ścierański Stanisław
 Talewski Roman
 *Topiński Jan
 Traubman Stefan (I.)
 *Tyszecki Adam

Walewski Wacław (I.)
 Winiarski Stanisław (I.)
 Woźny Tadeusz (I.)
 Ziemacki Jerzy.

KLASA VIII A.

*Bielas Aleksander
 *Binder Jerzy
 *Blassberg Stefan
 Bugayski Tadeusz (I.)
 Chrząszcz Emanuel (I.)
 Fischer Tadeusz (I.)
 *Fragner Zygmunt
 Frisch Alfred (I.)
 *Goldman Jan
 *Haber Henryk
 *Helebrand Alojzy
 Hof Tadeusz (I.)
 *Jellonek Andrzej
 Kapałka Zbigniew
 Kubuska Franciszek
 Lax Feliks (I.)
 Litawski Jerzy (I.)
 *Lubiński Jerzy
 Majewicz Tadeusz (I.)
 Marczak Stanisław (I.)
 Miodek Józef
 Neuman Aleksander (I.)
 Ostrowski Kazimierz (I.)
 Pachonński Jan (I.)
 Potocki Ignacy (I.)
 Roczyński Zbigniew (I.)
 Romanowski Jan (I.)
 Smoliński Józef
 Stahr Jan (I.)
 Turski Mieczysław (I.)
 Walles Marjan
 Wesołowski Zbigniew
 Zajac Jan (I.)

KLASA VIII B.

Battaglia Andrzej (I.)
 Bereźniak Witold (27 III. 1925)
 Eker Stanisław (I.)
 Fakler Szyja (I.)
 *Federgrün Efraim
 Haberko Adam

Janicki Stanisław (I.)
Konieczny Władysław (I.)
Königsberger Edward (I.)
Kraśński Zygmunt
Kunicki Janusz (I.)
Lipiński Zbigniew (I.)
Łodygowski Jan (I.)
Maciecha Stefan (I.)
Messer Fryderyk (I.)
Mikulski Józef (I.)
Mitera Tadeusz (I.)
Moniewski Henryk (I.)
Muż Władysław
Peace Wilhelm (I.)
*Pieczarkowski Marjan

Schnayder Jerzy (I.)
Schönfeld Henryk (I.)
Schwarz Jan (I.)
*Singer Emil
Sławikowski Erwin
Sper Józef (I.)
Szczerkowski Tadeusz (I.)
Świder Julian (I.)
Till Artur
Włosik Władysław
Wodniecki Władysław (I.)
Wojtusiak Roman (I.)
Wójtowicz Edward (I.)
Żarnecki Kazimierz (I.)
